

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Ústav pedagogiky a sociálních studií

Bakalářská práce

Šárka Kropelová Rozkošná

Systém finanční kontroly vybraných školských příspěvkových organizací

Olomouc 2017

vedoucí práce: Ing. Alena Opletalová, Ph. D.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a použila jsem pouze prameny a literaturu uvedené v závěru práce.

V Olomouci dne 30. 11. 2017

.....
Šárka Kropelová Rozkošná

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucí mé bakalářské práce Ing. Aleně Opletalové, Ph. D. za odborné vedení, cenné rady a podnětné připomínky, které mi při zpracování práce poskytla. Poděkování patří také Městu Lipník nad Bečvou za vstřícný přístup při poskytnutí dat pro praktickou část práce.

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Šárka Kropelová Rozkošná
Katedra:	Ústav pedagogiky a sociálních studií
Vedoucí práce:	Ing. Alena Opletalová, Ph. D.
Rok obhajoby:	2017

Název práce:	Systém finanční kontroly vybraných školských příspěvkových organizací
Název v angličtině:	The system of financial control in selected school-funded organizations
Anotace práce:	Bakalářská práce se zabývá systémem finanční kontroly vybraných školských příspěvkových organizací. Hlavním cílem práce je analyzovat nastavení systému finanční kontroly základních škol zřizovaných městem Lipník nad Bečvou a případně navrhnout opatření ke zlepšení jeho funkčnosti a efektivnosti. V teoretické části jsou definovány kategorie kontrola, finanční kontrola ve veřejné správě a finanční kontrola školských příspěvkových organizací zřizovaných obcemi. Empirická část obsahuje analýzu vnitřního i vnějšího systému finanční kontroly základních škol zřízených městem Lipník nad Bečvou, identifikaci problémových oblastí tohoto systému a návrhy na jeho zlepšení. Ve výzkumu byla uplatněna sekundární analýza dat doplněná polostrukturovaným rozhovorem.
Klíčová slova:	Veřejná správa, kontrola, finanční kontrola, příspěvková organizace.

Anotace v angličtině:	The bachelor thesis deals with the system of financial control of selected school contributory organizations. The main aim of the thesis is to analyze the setting of the system of financial control of elementary schools established by Lipník nad Bečvou. The theoretical part defines the categories of control, financial control in public administration and financial control of the school contributory organizations established by the municipalities. The empirical part includes an analysis of the internal and external system of financial control of elementary schools established by the town of Lipník nad Bečvou, identification of problem areas of this system and suggestions for its improvement. The secondary data analysis was complemented by a semi-structured interview.
Klíčová slova v angličtině:	Public administration, control, financial control, contributory organization.
Přílohy vázané v práci:	Příloha č. 1 – Záznamový arch polostrukturovaného rozhovoru s ředitelem ZŠ č. 1 Příloha č. 2 – Záznamový arch polostrukturovaného rozhovoru s ředitelem ZŠ č. 2 Příloha č. 3 – Záznamový arch polostrukturovaného rozhovoru s ředitelem ZŠ č. 3 Příloha č. 4 – Sumář veřejnosprávních kontrol realizovaných na základních školách zřízených městem Lipník nad Bečvou od roku 2013 do roku 2016
Rozsah práce:	60 s.
Jazyk práce:	český

Obsah

Úvod	8
1 Kontrola jako součást řídicích a rozhodovacích procesů	11
1.1 Pojetí kontroly	11
1.2 Druhy kontroly	12
1.3 Postavení kontroly ve veřejné správě	14
2 Finanční kontrola ve veřejné správě.....	16
2.1 Definice vybraných pojmů finanční kontroly.....	17
2.2 Charakteristika finanční kontroly	18
2.3 Kontrolní metody a postupy	20
2.4 Veřejnosprávní kontrola	21
2.4.1 Oprávnění k veřejnosprávní kontrole	21
2.4.2 Fáze uplatňování veřejnosprávní kontroly	21
2.4.3 Procesní pravidla pro výkon veřejnosprávních kontrol.....	22
2.4.4 Důsledky zjištěných nedostatků	22
2.4.5 Spolupráce kontrolních orgánů při provádění veřejnosprávní kontroly	24
2.5 Vnitřní kontrolní systém.....	24
2.5.1 Řídicí kontrola	25
2.5.2 Interní audit	28
2.6 Finanční kontrola podle mezinárodních smluv	29
3 Finanční kontrola školských příspěvkových organizací zřizovaných obcemi	30
3.1 Kompetence obcí ke zřizování škol.....	30
3.2 Škola v právní formě příspěvkové organizace	31
3.3 Charakteristika finanční kontroly školských příspěvkových organizací zřizovaných obcemi	32
3.4 Přehled kontrolních orgánů oprávněných k finanční kontrole školských příspěvkových organizací zřizovaných obcemi	33
3.4.1 Zřizovatel.....	33
3.4.2 Česká školní inspekce.....	34
3.4.3 Krajský úřad	35
3.4.4 Ostatní kontrolní orgány	35
4 Systém finanční kontroly základních škol zřízených městem Lipník nad Bečvou.....	38

4.1 Cíle a výzkumné otázky	38
4.2 Výzkumné metody.....	38
4.3 Výzkumný soubor	39
4.3.1 Základní informace o městu Lipník nad Bečvou.....	39
4.3.2 Základní školy zřízené městem Lipník nad Bečvou.....	40
4.4 Výsledky výzkumného šetření	41
4.4.1 Vnitřní kontrolní systém.....	41
4.4.2 Veřejnosprávní kontroly	43
4.5 Závěrečné vyhodnocení a diskuse výsledků výzkumu.....	47
Závěr	51
Seznam použitých zkratk	53
Seznam použité literatury a zdrojů.....	54
Seznam grafů	58
Seznam tabulek	59
Seznam příloh	60

Úvod

Kontrola je jednou z velmi důležitých oblastí řízení. Velký důraz na kontrolu by měl být kladen zejména ve veřejné správě, kde se nakládá s veřejnými prostředky. Pro územní samosprávné celky a jimi zřizované příspěvkové organizace je povinnost kontrolovat své hospodaření zakotvena v několika právních předpisech. Stěžejním předpisem pro výkon kontroly hospodaření ve veřejné správě je od roku 2001 zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů. I po 15 letech účinnosti tohoto zákona je ze zpráv o výsledcích finančních kontrol ve veřejné správě, které každoročně zveřejňuje Ministerstvo financí České republiky, zřejmé, že ač je finanční kontrola v orgánech veřejné správy nastavena v souladu s tímto zákonem, neustále se opakuje řada chyb a nedostatků v jejím provádění.

Dle výše uvedených zpráv se mnoho pochybení dotýká i příspěvkových organizací. Mezi hlavními problémy je zmiňováno porušování zásad řádné správy a ochrany majetku předaného zřizovatelem k hospodaření, nedodržování zákona o účetnictví, porušování zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů a také selhání v účinnosti nastavení vnitřních kontrolních mechanismů těchto organizací. Je proto nezbytné, aby byl nastaven účinný a efektivní systém finanční kontroly, který by tyto nedostatky včas podchycoval a umožnil tak jejich rychlou nápravu.

Kontrola hospodaření školských příspěvkových organizací probíhá v několika rovinách. Na jedné straně musí mít organizace zaveden svůj vlastní vnitřní kontrolní systém, na druhé straně mají právo provádět finanční kontrolu hospodaření v těchto subjektech kontrolní orgány jako např. zřizovatelé, Česká školní inspekce, poskytovatelé dotací.

Hlavním cílem této bakalářské práce je analyzovat nastavení systému finanční kontroly základních škol zřizovaných městem Lipník nad Bečvou a případně navrhnout opatření ke zlepšení jeho funkčnosti a efektivnosti.

Práce je členěna do čtyř kapitol. První kapitola se zabývá kontrolou obecně, popisuje pojetí a druhy kontrol a postavení kontroly ve veřejné správě. Druhá kapitola je věnována finanční kontrole ve veřejné správě. Jsou v ní vymezeny vybrané pojmy finanční kontroly, její základní charakteristiky, vysvětluje kontrolní metody a postupy, které se využívají při provádění finanční kontroly, a také přibližuje jednotlivé součásti, jež tvoří systém finanční kontroly. Ve třetí části je specifikována finanční kontrola u škol zřizovaných obcemi v právní formě příspěvkové organizace.

Poslední praktická část této práce je věnována analýze nastavení systému finanční kontroly základních škol zřízených městem Lipník nad Bečvou. V závěru jsou navržena opatření ke zlepšení funkčnosti a efektivnosti tohoto kontrolního systému.

Téma práce jsem si zvolila z toho důvodu, že se domnívám, že vzdělávání by mělo být podpořeno odpovídajícími materiálními podmínkami. Zajištění těchto podmínek je závislé nejen na dostatečném objemu finančních prostředků poskytovaných školám, ale velmi důležité je i jejich hospodárné, efektivní a účelné využití. Při naplňování těchto kritérií sehrává významnou roli právě finanční kontrola.

TEORETICKÁ ČÁST

1 Kontrola jako součást řídicích a rozhodovacích procesů

Pojem kontrola vychází z latinského *contra* (proti) a *rotulus* (svitek), což bychom mohli přeložit jako protizápis. Jde tedy o jakýsi odraz určitého jevu, jeho prozkoumání a ověření. Ve středověku v Anglii se používal pojem *controlement* ve významu zjišťování a porovnávání. Z historických pramenů lze zjistit, že v určité době (zejména právě v období středověké Anglie) se z důvodu právní jistoty pramenící z nedůvěry vlády vůči vykonavatelům veřejné správy vedly o určitých významných událostech dvojí záznamy. (Vondráčková, 2015, s. 62). Tyto skutečnosti svědčí o tom, že význam kontroly tak sahá do hluboké minulosti.

V současnosti je kontrola „*chápána nejčastěji jako činitel rovnováhy mezi jakýmkoli žádoucím (nutným) a skutečným stavem. Každý cílový proces je podmíněn kontrolou směřující ke zjištění a odstranění rozdílů mezi libovolně vyjádřeným žádoucím nutným stavem a skutečností*“ (Šelešovský a kol., 2006, s. 47). Dle Prokúpkové a kol. (1999, s. 9) lze kontrolu definovat jako zkoumání, dozor, dohled prováděné za tím účelem, aby určitá činnost byla vykonávána podle předem stanovených předpokladů a kritérií. Kontrola je nedílnou součástí řídicích a rozhodovacích procesů a slouží managementu jako zpětná vazba, jež zajišťuje, že procesy probíhají tak, jak bylo zamýšleno, čímž by mělo být dosaženo definovaných cílů (Nemec, 2010, s. 17).

1.1 Pojetí kontroly

Obecně se v teorii uvádí šest základních pojetí kontroly:

- **informační pojetí** zahrnuje zjištění skutečnosti o kontrolovaném objektu, konfrontaci skutečnosti s očekáváním a objevení odchylek a jejich zápis.
- **regulační pojetí** je obsahem totožné s informačním pojetím, navíc ale zahrnuje odstranění nežádoucích odchylek.
- **institucionální pojetí** je popisováno ve vztahu k instituci, která kontrolu realizuje. Toto pojetí má původ v tom, že prohlubující se společenská dělba práce vedla ke vzniku funkce kontrolorů, odborných kontrolních útvarů a institucí.
- **represivní (negační) pojetí**. Při tomto pojetí jsou z kontrolních zjištění vyvozeny represivní důsledky. Vychází se z předpokladu, že rozhodnutí jsou správné a odchylky od nich jsou proto nežádoucí. Je nutné je odstranit a současně vyvodit důsledky za jejich vznik.

- **motivační pojetí** je v jistém smyslu opakem negačního pojetí. Vychází z principu, že kontrola má nejenom postihovat viníky za neplnění norem, ale také a především, zhodnotit dobře vykonanou práci a dobrý výkon svěřené funkce, a tím pozitivně motivovat pracovníky, aby permanentně zvyšovali kvalitu a efektivnost výkonu funkce.
- **výchovné pojetí** spočívá v tom, že subjekt kontroly působí na kontrolovaný objekt jako výchovný činitel a ve smyslu právních norem vychovává k přesnosti, čestnosti a odpovědnosti při výkonu práce. (Rektořík a kol., 2003, s. 24–25).

„V modelu moderního řízení má kontrola pomáhat optimálně řešit problémy a rozvíjet poznání. Má kriticky hodnotit nejenom plnění předpisů, ale i předpisy samé, má podporovat dodržování kázně, ale současně napomáhat rozvoji zdravé iniciativy a samostatnosti kontrolovaného subjektu“ (Prokúpková, 2003).

1.2 Druhy kontroly

V této podkapitole jsou pro detailnější přiblížení kontroly popsány její druhy. Řada hledisek, podle nichž lze rozlišit kontrolu, se uplatňuje i při finanční kontrole.

„Česká republika disponuje v současné době obdobnou strukturou kontrolních a auditivních institucí jako staré členské země EU. K jejich klasifikaci je možné použít různá kritéria. Z pohledu kvalifikace lze kontrolní systém rozdělit na dvě základní složky, a to na kontrolu institucionální a laickou“ (Nemec a kol., 2010, s. 90).

Jak uvádí Rektořík a kol. (2003, s. 29) institucionální kontrola je realizována odbornými útvary uvnitř organizace nebo odbornými institucemi zřízenými zákonem k provádění přesně vymezeného způsobu a zaměření kontrolní činnosti.

Laickou kontrolu naopak realizuje široká veřejnost, tj. občané. Každý občan má právo a povinnost ji provádět buď svojí účastí na zasedání zastupitelstva kraje či obce, nebo prostřednictvím svých zástupců ve volených orgánech. Může podávat interpelace, zúčastňovat se veřejně organizovaných anket a využívat především možnosti, které skýtá zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů. Kritéria pro dělení kontroly na kontrolu laickou a kontrolu institucionální by měla zohledňovat míru nároku na odborné znalosti a závažnost důsledků kontrolované činnosti pro společnost. Čím vyšší míra se zaznamenává u obou kritérií, tím více je preferována profesionální kontrola.

Dalšími kritérii k rozlišení kontrol, která mají dle Rektořika a kol. (2003, s. 27-30) obecnou platnost, ale také mají bezprostřední vztah k veřejnému sektoru, jsou:

- subjekt kontroly,
- vztah k objektu kontroly,
- vymezení kontrolního systému k určitému objektu,
- organizační vztah,
- systém kontroly,
- časový rozsah,
- specifické nástroje řízení,
- vztah kontroly k podstatě věci,
- způsob vyjadřování jevů a procesů,
- hierarchie uspořádání státu.

Podle subjektu kontroly může jít o kontrolu individuální, kterou vykonává jeden subjekt, nebo o kontrolu koordinovanou, kterou vykonává více kontrolních orgánů.

Vztah k objektu kontroly je kritériem, podle něž dělíme kontrolu na vnitřní a vnější. Vnitřní kontrolu realizuje subjekt kontroly, který je součástí kontrolovaného systému. Vnější kontrola se naopak vyznačuje tím, že neexistuje vztah podřízenosti kontrolovaného objektu k subjektu kontroly.

Podle vymezení kontrolního systému k určitému objektu kontroly existuje v rámci veřejného sektoru například kontrolní systém v odvětví veřejné správy, kontrolní systém v odvětví dopravy, kontrolní systém v odvětví zdravotnictví.

Organizační vztah je dělícím faktorem kontroly na vertikální a horizontální kontrolu. Vertikální kontrola je obsažena v povinnostech každého vedoucího pracovníka. Horizontální kontrola se realizuje mezi pracovníky a pracovními kolektivy na stejném stupni řízení. Lze ji považovat za porovnávací kontrolu.

Rozlišovací kritérium systém kontroly člení kontrolu na plánovitou a operativní až každodenní. Plánovitá kontrola se realizuje systematicky na základě vypracovaného plánu. Operativní kontrola je zaměřena na kontrolu běžné, každodenní činnosti a využívá se především ve veřejné správě. Její úlohou je také zajištění dostatku informací pro operativní řízení. Oba druhy kontrol mohou být zaměřeny i na prevenci.

Podle časového vztahu existují kontroly předběžné, průběžné, následné či soustavné a občasné. Předběžná kontrola se realizuje před rozhodnutím, kdy je ještě možné dopředu vyloučit nedostatky. Průběžná kontrola je zaměřená na současnost. Následná kontrola

pravidelně kontroluje opatření uložená především komplexními kontrolami. Soustavná kontrola je realizována nepřetržitě a vyžaduje vysoké náklady. Občasná kontrola se uskutečňuje nepravidelně, např. při předávání funkcí.

Při využití specifických nástrojů řízení, např. účetnictví a statistických výkazů, se vžil název globální forma kontroly.

Podle vztahu kontroly k podstatě věci existuje kontrola formální a neformální. Formální kontrola je zaměřena na formální náležitosti jevů, např. úplnost údajů. Neformální kontrola se zabývá věcnou správností, hospodárností a účelností operací.

Dle způsobu vyjadřování jevů a procesů se kontrola člení na slovní, hmotnou a hodnotovou.

Z pohledu hierarchické úrovně uspořádání státu lze členit kontrolu na státní, krajskou a obecní.

1.3 Postavení kontroly ve veřejné správě

Veřejný sektor je významnou součástí národního hospodářství, jež má zajišťovat potřebný objem veřejně poskytovaných statků pro obyvatelstvo, efektivně alokovat finanční prostředky z veřejných rozpočtů, přispět k ekonomickému růstu, vytvořit podmínky pro zkvalitnění lidského života a pro dosažení vyšší spravedlnosti v rozdělování (Nahodil a kol., 2009, s. 12). Je řízen a spravován veřejnou správou (Rektořík a kol., 2003, s. 12). „*Pojem veřejná správa je užíván spíše až v porevoluční době, neboť v době socialismu neexistovala občanská společnost, která dokládá, že správu věcí veřejných realizují i subjekty odlišné od státu. Veřejná správa má za cíl řízení veřejných záležitostí (státních, regionálních, obecných, obecně prospěšných apod.) a nadřazuje veřejný zájem nad zájem soukromý*“ (Vondráčková, 2015, s. 31). Podle nositele veřejné moci se veřejná správa člení na státní správu, samosprávu a ostatní veřejnou správu. Státní správu dále dělíme na ústřední státní správu, jež zahrnuje ministerstva a jiné ústřední správní úřady jako je Český statistický úřad, Úřad vlády České republiky apod., a územní státní správu zastoupenou územními správními úřady, např. katastrálními úřady, hygienickými stanicemi. Státní správu lze realizovat přímo orgány státní správy nebo nepřímo v tzv. přenesené působnosti kraji, obcemi či jinými právními nebo fyzickými osobami. Samosprávu mohou vykonávat územní samosprávné celky, tj. obce a kraje, nebo v pojetí zájmovém různé spolky, profesní komory apod. Plnění řady úkolů veřejné správy bývá také svěřováno soukromoprávním subjektům. Reprezentují je například

stanice technické kontroly. Ač jsou tyto subjekty soukromého charakteru, vykazují znaky veřejnoprávních korporací.

Je podstatné si uvědomit, že veřejná správa je nástrojem státu v procesu realizace veřejných statků a má vliv na celou společnost. Nepůsobí izolovaně od ostatních částí státu, občanů a ekonomiky. Nejtěsnější vazby má na mocenské složky státu, tj. na justici, policii, armádu a vězeňskou službu, na územní samosprávné celky a na všechna další odvětví veřejného sektoru. Vůči všem těmto subjektům uplatňuje významnou hospodářsko-organizátorskou roli, která je pojímána jako mechanismus, jenž funguje za účelem tvorby, rozdělování a použití bohatství. Právě s ohledem na tuto alokační funkci a procesy, které mají vazbu na občany, musí být realizace všech činností veřejné správy podrobena vnější a vnitřní kontrole (Rektořík a kol., 2003, s. 13 - 14). Jak uvádí Prokúpková (2003) *„potřeba kontroly vyplývá z vědomí, že výkon správy a způsob nakládání s finančními prostředky daňových poplatníků má být následně veřejně kontrolován“*.

Existence efektivního a propracovaného kontrolního systému ve veřejné správě, a to na všech jejích úrovních, je velmi důležitá i vzhledem k tomu, že v této oblasti chybí v procesu určení rozsahu a charakteru služeb trh se svými atributy samokontroly a že veřejná správa tenduje k neefektivnosti.

Postihnout všechna tato specifika by měl speciální kontrolní systém – veřejná kontrola. Veřejná kontrola představuje jeden z charakteristických znaků veřejné správy a svůj název má odvozen od skutečnosti, že je realizována ve veřejném zájmu. Problematika kontroly veřejné správy je mnohem náročnější než kontrola v podnikatelské sféře a podléhá navíc zásadám publicity. Ti, kdož vykonávají činnost spadající do režimu veřejné kontroly, jsou zákonem zavázáni vytvářet pro veřejnou kontrolu předpoklady, zvláště v podobě zpřístupnění informací na všech rozhodujících úrovních. Tato povinnost se týká všech institucí působících ve veřejném sektoru a čerpajících finanční prostředky z veřejných rozpočtů, např. veřejných škol (Rektořík a kol., 2003, s. 29 - 30).

2 Finanční kontrola ve veřejné správě

Finanční kontrola ve veřejné správě byla nejprve stručně definována v zákoně č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů. V tomto zákoně byly obsaženy i základní podmínky její realizace. Procesní pravidla upravoval zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.

V souvislosti s reformou veřejné správy České republiky v devadesátých letech a nutností implementace evropských standardů týkajících se finanční kontroly vyvstala potřeba transformovat i oblast kontroly veřejných financí. České republice do té doby chyběl ucelený funkční kontrolní systém, jednotná koncepce útvarů kontroly ve správních úřadech, jednotné metodické řízení na všech stupních finanční kontroly. Právní rámec také postrádal oprávnění pro kontrolu využívání finančních prostředků poskytnutých ze zahraničí. Jak uvádí Vondráčková (2015, s. 78) „Česká republika byla za nedostatečný legislativní stav v oblasti kontroly kritizována ze strany Evropské unie“.

Tyto důvody vedly k přijetí zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o finanční kontrole). Zákon o finanční kontrole nabyl účinnosti dne 1. 1. 2002. Základním cílem zákona bylo zabezpečit právní předpoklad pro vytvoření funkčního kontrolního systému v oblasti veřejné správy, jehož úkolem je ověřovat, zda veřejné prostředky jsou využívány v souladu s právními předpisy, popř. v souladu se stanovenými pravidly, jestli je s majetkem státu nakládáno hospodárně a zda je chráněn před negativními jevy. Jsou v něm stanoveny zásady organizace a řízení finanční kontroly a základní pravidla pro její provádění. Současně zákon vytvořil podmínky pro provádění kontroly využívání finančních prostředků poskytnutých České republice ze zahraničí a vymezil oprávnění kontrolních orgánů mezinárodních organizací k provádění finanční kontroly týkající se jimi poskytnutých finančních prostředků (Sněmovní tisk 835/0).

K provedení zákona o finanční kontrole vydalo Ministerstvo financí České republiky (dále jen MFČR) vyhlášku č. 64/2002 Sb., která byla v roce 2004 nahrazena vyhláškou č. 416/2004 Sb. Ve vyhlášce jsou blíže specifikovány kontrolní metody a postupy, struktura a rozsah zpráv o výsledcích finančních kontrol, postup a termíny jejich předkládání.

2.1 Definice vybraných pojmů finanční kontroly

Zákon o finanční kontrole v § 2 vymezuje základní pojmy. Řada z nich je jinými zákony vykládána odlišně nebo nebyla v zákonné úpravě zatím nijak definována, a proto považuji za důležité uvést vysvětlení alespoň těch, které jsou v této práci použity.

Orgánem veřejné správy se rozumí organizační složka státu, která je účetní jednotkou podle zvláštního předpisu, státní příspěvková organizace, státní fond, územní samosprávný celek (tzn. kraj a obec) a jím zřízená příspěvková organizace, městská část hlavního města Prahy a jím zřízená příspěvková organizace, jiná právnická osoba zřízená na základě zvláštního právního předpisu, která hospodaří s veřejnými prostředky (dále jen jiná právnická osoba).

Kontrolní orgán vymezuje zákon o finanční kontrole jako orgán veřejné správy, který je podle tohoto zákona nebo zvláštního předpisu (např. dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů) oprávněný finanční kontrolu u kontrolované osoby vykonávat.

Vedoucím orgánu veřejné správy je osoba nebo orgán oprávněný jednat jménem státu, územního samosprávného celku nebo jiné právnické osoby. V obci je touto osobou starosta, ve statutárním městě primátor, v kraji ředitel krajského úřadu a v příspěvkové organizaci ředitel.

Veřejnými financemi se rozumí veřejné příjmy a veřejné výdaje, při čemž veřejné příjmy zahrnují příjmy státu nebo právnických osob považovaných za orgán veřejné správy a veřejné výdaje zahrnují výdaje vynaložené ze státního rozpočtu, z rozpočtů územních samosprávných celků, z jiných peněžních fondů státu, územního samosprávného celku, nebo jiných právnických osob, z prostředků soustředěných v Národním fondu a z jiných prostředků ze zahraničí poskytnutých na základě mezinárodních smluv nebo poskytnutých k plnění úkolů veřejné správy.

Veřejnou finanční podporou jsou dotace, příspěvky, návratné finanční výpomoci a další prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu, z rozpočtu územního samosprávného celku nebo z rozpočtu jiných právnických osob, z výnosu prodeje majetku podle zákona o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby a ze zisku z účasti státu v obchodních společnostech, státního fondu, státních finančních aktiv, dále státní záruky, finanční podpora poskytnutá formou slevy na daních i formou osvobození od cla, prostředky poskytnuté z Národního fondu a jiné prostředky ze zahraničí poskytnuté na základě mezinárodních

smluv, aktů práva Evropských společenství, aktů práva jiného členského státu Evropské unie nebo k plnění úkolů veřejné správy.

Za **správné** lze podle zákona o finanční kontrole považovat finanční a majetkové operace, které jsou v souladu s právními předpisy a bylo u nich dosaženo optimálního vztahu mezi hospodárností, účelností a efektivností.

Hospodárností je takové použití veřejných prostředků, kdy je při co nejnižším vynaložení těchto prostředků dodržena odpovídající kvalita plněných úkolů.

Efektivností se rozumí použití veřejných prostředků, kterým se dosáhne nejvýše možného rozsahu, kvality a přínosu plněných úkolů ve srovnání s objemem prostředků vynaložených na jejich plnění.

Účelně jsou vynaloženy veřejné prostředky, jestliže je zajištěna optimální míra dosažení cílů při plnění stanovených úkolů.

2.2 Charakteristika finanční kontroly

Finanční kontrola je velkým komplexním subsystémem v rámci institucionální veřejné kontroly. Zákon upravuje třístupňovou organizační strukturu systému finanční kontroly, která je tvořena:

1. MFČR, v souladu s kompetenčním zákonem, jako ústředním správním úřadem a gestorem pro finanční kontrolu. MFČR zabezpečuje funkci centra metodického řízení, koordinaci a usměrňování finanční kontroly ve veřejné správě. Zajišťuje vliv na koordinaci a výstupy zpravodajského systému o fungování kontrolních mechanismů prostřednictvím vlastní kontrolní činnosti a analýzou předkládaných zpráv správci kapitol a vyššími územními samosprávnými celky.
2. správci rozpočtových kapitol státního rozpočtu a orgány územních samosprávných celků jako správci veřejných rozpočtů.
3. ostatními organizačními složkami státu, organizačními složkami územních samosprávných celků a právníckými osobami, které hospodaří s veřejnými prostředky.

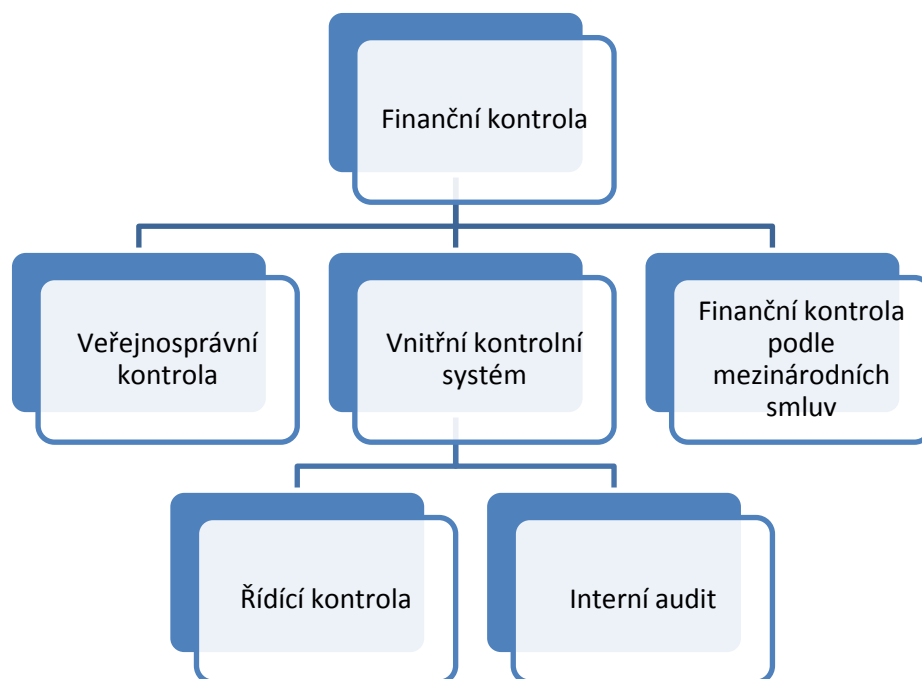
Uvedené kontrolní stupně uskutečňují a pokrývají finanční kontrolu v celém toku veřejných financí, tj. od jejich zdrojů až po konečnou realizaci (Rektořík a kol., 2003, s. 65).

Dle ustanovení § 4 zákona o finanční kontrole mezi stěžejní cíle finanční kontroly patří prověřování:

- a) dodržování právních předpisů a opatření přijatých orgány veřejné správy v mezích těchto předpisů při hospodaření s veřejnými prostředky k zajištění stanovených úkolů těmito orgány,
- b) zajištění ochrany veřejných prostředků proti rizikům, nesrovnalostem nebo jiným nedostatkům způsobeným zejména porušením právních předpisů, ne hospodárným, neúčelným a neefektivním nakládáním s veřejnými prostředky nebo trestnou činností,
- c) včasné a spolehlivé informování vedoucích orgánů veřejné správy o nakládání s veřejnými prostředky, o prováděných operacích, o jejich průkazném účetním zpracování za účelem účinného usměrňování činnosti orgánů veřejné správy v souladu se stanovenými úkoly,
- d) hospodárný, efektivní a účelný výkon veřejné správy.

Finanční kontrola vykonávaná podle zákona o finanční kontrole je součástí systému finančního řízení zabezpečujícího hospodaření s veřejnými prostředky. V souvislosti s tímto faktem je zákonem přenesena odpovědnost za organizování, řízení a zjištění přiměřenosti a účinnosti finanční kontroly na vedoucí orgánů veřejné správy jako součást jejich řídicí pravomoci. Vedoucí orgánu veřejné správy by měl při zajišťování finanční kontroly dbát na to, aby ji vykonávali kvalifikovaní a bezúhonní zaměstnanci.

Z hlediska vztahu k objektu kontroly obsahuje finanční kontrola kontrolní mechanismy jak pro kontrolu vnější, tak vnitřní. Sestává se z veřejnosprávní kontroly, vnitřního kontrolního systému orgánů veřejné správy a finanční kontroly vykonávané podle mezinárodních smluv. Grafické vyobrazení všech součástí se nachází v grafu č. 1 – Součásti tvořící systém finanční kontroly.

Graf č. 1 – Součásti tvořící systém finanční kontroly¹

2.3 Kontrolní metody a postupy

Přiměřené kontrolní metody mají za úkol zajistit objektivní a komplexní informace o tom, jak jsou plněny schválené záměry a cíle orgánu veřejné správy a zda orgán veřejné správy realizuje finanční kontrolu v souladu se zákonnými předpisy. Lze využít zejména kontrolní metody zjištění skutečného stavu, jeho porovnání s příslušnou dokumentací, kontrolní výpočty, analýzu údajů ve finančních výkazech a jiných podkladech atd. Výčet kontrolních metod není ve vyhlášce taxativní. Je na uvážení kontrolního orgánu, jestli zvolí některé další.

Dle ustanovení § 6 zákona o finanční kontrole se při výkonu finanční kontroly uplatňují nejčastěji tyto kontrolní postupy:

- schvalovací postupy,
- operační postupy,
- hodnotící postupy,
- revizní postupy,
- auditivní postupy.

Schvalovací postupy se využívají při přípravě operací. Operační postupy zajišťují úplný a přesný průběh operací až do jejich konečného vypořádání. K posouzení údajů

¹ Zdroj: vlastní zpracování podle zákona o finanční kontrole

o provedených operacích obsažených v účetních a jiných evidencích, výkazech a zprávách se používají hodnotící postupy. Revizními postupy lze prověřit správnost vybraných operací, nezávislé vyhodnocování přiměřenosti a účinnosti finančních kontrol zavedených v rámci systému řízení. Typicky se používají při následných kontrolách u vzorku vybraných operací. „*Auditivní postupy zahrnují systematicky uspořádané úkony interního auditu k nezávislému a objektivnímu přezkoumávání a vyhodnocování operací a vnitřního kontrolního systému orgánu veřejné správy*“ (Vyhláška č. 416/2004 Sb.).

2.4 Veřejnosprávní kontrola

Veřejnosprávní kontrola je institut, který umožňuje vybraným orgánům kontrolovat hospodaření s veřejnou finanční podporou. Lze ji vykonávat plánovitě i operativně.

2.4.1 Oprávnění k veřejnosprávní kontrole

Ustanovení zákona o finanční kontrole opravňují k výkonu tohoto druhu kontroly MFČR, finanční úřady, správce kapitol státního rozpočtu, řídicí orgány, platební agentury a územní samosprávné celky.

MFČR a finanční úřady vykonávají veřejnosprávní kontrolu dle § 7 zákona o finanční kontrole zejména u organizačních složek státu, státních fondů, Regionálních rad regionů soudržnosti, u poskytovatelů veřejné finanční podpory, s výjimkou územních samosprávných celků, žadatelů a příjemců veřejné finanční podpory a u právnických a fyzických osob, které jsou napojeny do systému řízení nebo využívání prostředků Evropské unie.

Správci kapitol státního rozpočtu jsou povinni v souladu s § 8 zákona o finanční kontrole zajistit kontrolu svého hospodaření, hospodaření organizačních složek státu a příspěvkových organizací ve své působnosti, u žadatelů o veřejnou finanční podporu a příjemců, jimž podporu poskytli.

Řídicí orgány a platební agentura vykonávají veřejnosprávní kontrolu u žadatelů a příjemců finančních prostředků poskytovaných z rozpočtu Evropské unie.

Územní samosprávné celky opravňuje zákon o finanční kontrole k provádění veřejnosprávních kontrol u jimi zřízených příspěvkových organizací a organizačních složek, u žadatelů a příjemců veřejné finanční podpory, kterou jim poskytují ze svého rozpočtu.

2.4.2 Fáze uplatňování veřejnosprávní kontroly

Veřejnosprávní kontrola se provádí ve všech fázích nakládání s veřejnými finančními prostředky od plánování jejich použití až po ukončení operace, a to jako předběžná

veřejnosprávní kontrola, průběžná veřejnosprávní kontrola a následná veřejnosprávní kontrola.

Předběžná veřejnosprávní kontrola je uplatňována před rozhodnutím o schválení použití veřejných prostředků. V rámci předběžné veřejnosprávní kontroly prověřují kontrolní orgány z podkladů předložených kontrolovanými osobami zejména skutečnosti rozhodné pro použití veřejných prostředků, a to např.:

- zda jsou plánované a připravované operace v souladu se stanovenými cíli, záměry, projekty a schváleným rozpočtem orgánu veřejné správy,
- oprávněnost a přiměřenost požadavku,
- identifikační údaje a finanční situaci žadatele.

Při průběžné veřejnosprávní kontrole se zjišťuje především, jestli:

- jsou dodržovány stanovené podmínky pro využití poskytnutých prostředků,
- je přizpůsobováno uskutečňování operací novým rizikům,
- jsou prováděny včasné a přesné zápisy týkající se předmětných operací v zavedených evidencích.

Následná veřejnosprávní kontrola je uplatňována ve fázi po ukončení a vypořádání operací. Kontrolní orgány při ní zejména posuzují, jestli byly uskutečněné operace v souladu s právními předpisy, uzavřenými smlouvami, schválenými rozpočty, cíli a záměry poskytovatele a jestli splňují kritéria hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti (dále jen 3E). Zda jsou v údajích o hospodaření věrně zobrazeny zdroje, stav a pohyb veřejných prostředků a zda jsou opatření přijatá příslušnými orgány veřejné správy kontrolovanými osobami plněna.

2.4.3 Procesní pravidla pro výkon veřejnosprávních kontrol

Procesní pravidla pro výkon veřejnosprávních kontrol se v současnosti řídí zákonem č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen kontrolní řád), pokud není v zákoně o finanční kontrole stanoveno jinak. Kontrolní řád byl přijat v roce 2012 za účelem sjednocení právního prostředí procesu kontroly ve veřejné správě. Do té doby byla procesní pravidla roztržena v několika jiných zákonech. Účinnosti zákon nabyl k 1. lednu 2014.

2.4.4 Důsledky zjištěných nedostatků

V případě, že jsou při kontrole zjištěny nedostatky, je kontrolovaná osoba povinna přijmout opatření k odstranění těchto nedostatků bez zbytečného odkladu, nejpozději však ve lhůtě určené kontrolním orgánem. Opatření ukládá přímo kontrolní orgán jen tehdy, že je

k tomu zmocněn zákonem. V ostatních případech kontrolní orgán předává své kontrolní zjištění orgánům veřejné správy, které mají pravomoc toto opatření uložit. Například u příspěvkových organizací zřízených městem je takovýmto orgánem rada města. Opatření mohou mít různý charakter. Pokud je to reálné, je možné uložit, aby věc byla dodatečně napravena a uvedena do souladu se žádoucím stavem. Existují ale pochybení, která jsou zákonnými předpisy, např. zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o rozpočtových pravidlech), definována jako tzv. porušení rozpočtové kázně a tyto chyby musí být sankcionovány. Co je považováno za porušení rozpočtové kázně za neoprávněné použití nebo zadržení peněžních prostředků poskytnutých jako dotace nebo návratná finanční výpomoc z rozpočtu územního samosprávného celku, městské části hlavního města Prahy, Regionální rady regionu soudržnosti, nebo svazku obcí je vymezeno v § 22 zákona o rozpočtových pravidlech.

Na finanční hospodaření příspěvkových organizací územních samosprávných celků se vztahují ustanovení o porušení rozpočtové kázně § 28 zákona o rozpočtových pravidlech. Příspěvková organizace konkrétně poruší rozpočtovou kázeň tím, že:

- použije finanční prostředky, které obdrží z rozpočtu svého zřizovatele, v rozporu se stanoveným účelem,
- převede do svého peněžního fondu více finančních prostředků, než stanoví zákon o rozpočtových pravidlech nebo než rozhodl zřizovatel,
- použije prostředky svého peněžního fondu na jiný účel nebo v jiné výši, než stanoví zákon o rozpočtových pravidlech nebo jiný právní předpis,
- použije své provozní prostředky na účel, na který měly být použity prostředky jejího peněžního fondu podle zákona o rozpočtových pravidlech,
- překročí stanovený nebo přípustný objem prostředků na platy, pokud toto překročení do 31. prosince nekryla ze svého fondu odměn,
- neprovede odvod podle odstavce 6 zákona o rozpočtových pravidlech ve lhůtě stanovené zřizovatelem.

Za porušení rozpočtové kázně zřizovatel ukládá odvod do svého rozpočtu ve výši neoprávněně použitých prostředků, a to v rozmezí od 1 roku ode dne, kdy porušení zjistil, nejdéle však do 3 let ode dne, kdy k porušení rozpočtové kázně došlo.

Nepřijetím uloženého opatření se kontrolovaná osoba dopustí přestupku nebo správního deliktu. Výše pokut za tyto delikty je vymezena zákonem o finanční kontrole.

O závažných nedostatcích jsou kontrolní orgány povinny informovat MFČR nejpozději do 1 měsíce od ukončení kontroly. Za závažné se považují nedostatky, na základě kterých kontrolní orgán oznámil podezření ze spáchání trestního činu, nebo zjistil-li neoprávněné použití, zadržení, ztrátu nebo poškození veřejných prostředků v hodnotě vyšší než 300.000 Kč.

2.4.5 Spolupráce kontrolních orgánů při provádění veřejnosprávní kontroly

Kontrolní orgány mají zákonem o finanční kontrole stanovenou povinnost spolupracovat při zajišťování přiměřeného a účinného systému finanční kontroly vzájemně mezi sebou a také s Nejvyšším kontrolním úřadem. Také kontrolní řád říká, že kontrolní orgány v zájmu dobré správy vzájemně spolupracují a koordinují své kontroly. Mezi Českou školní inspekcí (dále jen ČŠI) a kraji například existuje dohoda o spolupráci při výkonu finančních kontrol.

2.5 Vnitřní kontrolní systém

K zajištění vnitřního kontrolního systému orgánů veřejné správy slouží dva nástroje. Prvním je řídicí kontrola a druhým interní audit.

Vnitřní kontrolní systém by měl být nastaven tak, aby vytvářel podmínky pro hospodárný, efektivní a účelný výkon veřejné správy, byl způsobilý včas zjišťovat, minimalizovat a vyhodnocovat rizika vznikající v souvislosti s plněním záměrů a cílů orgánů veřejné správy. Musí zahrnovat postupy, které budou schopny včas informovat o výskytu závažných nedostatků, a opatřeních k jejich nápravě.

Zákon o finanční kontrole ukládá vedoucím orgánů veřejné správy:

- povinnost zavést a udržovat vnitřní kontrolní systém,
- stanovit rozsah odpovídajících pravomocí a odpovědností všech zaměstnanců při nakládání s veřejnými prostředky, a to včetně kompletního a přesného vymezení povinností ve vztahu k úkolům, které zaměstnanci plní,
- zajistit oddělení pravomocí a odpovědností při přípravě, schvalování, provádění a kontrole operací,
- zajistit, aby o všech operacích a kontrolách byl proveden záznam a aby byla vedena příslušná dokumentace,
- zajistit využívání veřejných prostředků podle kritérií 3E a přijímat patřičná opatření k jejich ochraně,

- sledovat, aby úkoly plněné orgánem veřejné správy směřovaly k dosažení schválených cílů a záměrů.

Vedoucí zaměstnanci jsou v rámci svých kompetencí:

- povinni zajistit fungování vnitřního kontrolního systému,
- včas a spolehlivě informovat vedoucího orgánu veřejné správy o výsledcích při plnění stanovených úkolů, případných závažných nedostatcích a o přijímaných a plněných opatřeních k jejich nápravě,
- podávat vedoucímu orgánu informace o vzniku významných rizik.

„Riziko vyjadřuje pravděpodobnost vzniku události či změny, která nepříznivě ovlivní dosažení stanoveného cíle. Je charakterizováno jednak pravděpodobností výskytu, jednak závažností dopadu na orgán veřejné správy“ (Finanční zpravodaj 5-6, 2006, s. 251). Systém řízení rizik je součástí vnitřního kontrolního systému. V rámci řízení rizik je nejprve nezbytné definovat cíle a úkoly orgánu veřejné správy, poté rozpoznat rizika v činnostech a operacích a analyzovat nalezená rizika co do pravděpodobnosti vzniku a jejich předpokládaných dopadů. Dále je třeba stanovit mapu rizik jako podklad pro jejich zvládnutí (Nováková a Velišková, 2005, s. 13). Povinnost zabývat se riziky je dána např. § 4 odst. 1 písm. b) a § 25 odst. 4.

2.5.1 Řídící kontrola

Systém řídicí kontroly se sestává z předběžné kontroly, průběžné kontroly a následné kontroly.

2.5.1.1 Předběžná řídicí kontrola

Předběžnou řídicí kontrolu provádí odpovědní činitelé oprávnění k těmto kompetencím přímo ze zákona o finanční kontrole nebo pověření vedoucím orgánem veřejné správy, a to ve funkci příkazce operace, správce rozpočtu a hlavní účetní. Podle § 26 odstavce 2 zákona o finanční kontrole je nepřípustné sloučit funkci příkazce operace s funkcí správce rozpočtu nebo hlavního účetního. Výjimečně lze podle odstavce 3 sloučit funkci správce rozpočtu s funkcí hlavního účetního za předpokladu malé pravděpodobnosti výskytu nepřiměřených rizik při hospodaření s veřejnými prostředky. Rozhodnutí o sloučení funkcí správce rozpočtu a hlavního účetního je v odpovědnosti vedoucího orgánu veřejné správy, který musí při rozhodování o sloučení těchto funkcí zohlednit další v zákoně o finanční kontrole uvedené skutečnosti, zejména povahu činnosti orgánu veřejné správy, obtížnost finančního řízení, organizační strukturu a počet zaměstnanců (Nováková a Velišková, 2005,

s. 15). Předběžná řídicí kontrola je zajišťována schvalovacími postupy a jejím účelem je předcházet chybám oddělením pravomocí a odpovědností při přípravě operace.

Funkci příkazce operace může vykonávat přímo vedoucí orgánu veřejné správy nebo jím pověřený vedoucí zaměstnanec. Při správě veřejných příjmů je úkolem příkazce operace před vznikem určitého nároku na plnění prověřit soulad operace s právními předpisy, úkoly a cíli orgánu veřejné správy, úplnost podkladů k operaci a dodržení kritérií 3E. Při nakládání s veřejnými výdaji je příkazce rozpočtu povinen zkontrolovat soulad připravované operace s právními předpisy, podmínkami stanovenými pro zadávání veřejných zakázek, splnění kritérií 3E, úplnost podkladů a dále posoudit nezbytnost operace pro plnění úkolů orgánů veřejné správy.

Správcem rozpočtu je dle zákona o finanční kontrole vedoucí zaměstnanec organizačního útvaru odpovědný za správu rozpočtu orgánu veřejné správy nebo zaměstnanec pověřený vedoucím orgánu veřejné správy. Dle § 13 prováděcí vyhlášky správce rozpočtu prověřuje, zda připravovaná operace byla řádně ověřena příkazcem operace a podepsána jím v souladu s podpisovým vzorem, zda neodporuje schváleným veřejným výdajům, programům, projektům, platným smlouvám nebo jiným rozhodnutím a zákonným pravidlům o nakládání s veřejnými prostředky a jestli byla prověřena v souvislosti s rozpočtovými riziky. Schvalovací postup správce rozpočtu se děje buď tzv. individuálním příslibem, kdy svým podpisem správce rozpočtu stvrzuje provedení předběžné řídicí kontroly jednotlivé operace, nebo tzv. limitovaným příslibem, který slouží pro kontrolní zajištění finančního krytí provozních potřeb vyplývajících z běžné, pravidelné činnosti orgánu veřejné správy, již je nutné zajišťovat operativně. Limitovaný příslib se vydává na určité omezené časové období, zpravidla na kalendářní rok, ke krytí závazků v jejich předpokládaném objemu na celé toto období, aby se předešlo neustálému neefektivnímu opakovanému vydávání individuálních příslibů k jednotlivým opakujícím se operacím a byl zabezpečen plynulý běžný chod subjektu.

Funkci hlavního účetního je přímo ze zákona o finanční kontrole svěřena vedoucímu zaměstnanci organizačního útvaru odpovědného za vedení účetnictví, nebo může být k výkonu této funkce pověřen vedoucím orgánu veřejné správy jiný zaměstnanec. Jak uvádí Nováková a Velíšková (2005, s. 19) při správě veřejných příjmů i výdajů nese hlavní účetní odpovědnost za úplnost podkladů a soulad jejich náležitostí se zákonem o účetnictví, za prověření možných účetních rizik a stanovení případných opatření k jejich odstranění nebo zmírnění, za souhlas podpisu příkazce operace s podpisovým vzorem a za ověření souladu operace s individuálním nebo limitovaným příslibem.

Správce rozpočtu a hlavní účetní jsou podle § 26 odstavce 5 zákona o finanční kontrole povinni písemně oznámit vedoucímu orgánu veřejné správy absenci předběžné kontroly. Vedoucí orgánu veřejné správy poté musí přijmout opatření k prověření této operace a opatření k zabezpečení řádného výkonu předběžné kontroly. Zjistí-li správce rozpočtu nebo hlavní účetní nedostatky při výkonu předběžné kontroly, jsou povinni přerušit schvalovací postup a písemně informovat příslušného příkazce operace a operaci zastavit (Nováková a Velíšková, 2005, s. 19).

2.5.1.2 Průběžná řídicí kontrola

Průběžná řídicí kontrola slouží ke sledování a případnému usměrňování jednotlivých provozních a finančních operací v procesu přímého uskutečňování operace.

V rámci této fáze kontroly je prověřováno především, jestli:

- jsou dodržovány stanovené podmínky a postupy při uskutečňování, vypořádávání a vyúčtování schválených operací,
- jsou prováděny včas a řádně zápisy o uskutečňovaných operacích v zavedených evidencích a automatizovaných informačních systémech, a zda je zajišťována včasná příprava stanovených výkazů, zpráv a hlášení,
- je přizpůsobováno uskutečňování operací při změnách ekonomických, právních, provozních a jiných podmínek novým rizikům,
- jsou plněna opatření přijatá k nápravě zjištěných nedostatků.

Oprávnění provádět průběžnou řídicí kontrolu mají vedoucí orgánu veřejné správy, vedoucí zaměstnanci nebo k tomu pověřeni zaměstnanci orgánu veřejné správy.

2.5.1.3 Následná řídicí kontrola

Následná řídicí kontrola se vykonává po ukončení a závěrečném vyúčtování operací. U vybraných operací vedoucí orgánu veřejné správy, vedoucí zaměstnanci nebo k tomu pověřeni zaměstnanci orgánu veřejné správy při následné kontrole zkoumají a vyhodnocují zejména, jestli:

- byly finanční prostředky vynaloženy oprávněně, hospodárně, efektivně a účelně,
- přezkoumávané operace byly v souladu s právními předpisy, schválenými rozpočty, projekty, uzavřenými smlouvami nebo rozhodnutími,
- byla plněna případná přijatá opatření.

2.5.2 Interní audit

Druhým nástrojem, který představuje vedle řídicí kontroly nedílnou součástí vnitřního kontrolního systému finanční kontroly, je interní audit.

„Interní audit pomáhá organizaci dosahovat jejích cílů tím, že přináší systematický metodický přístup k hodnocení a zlepšování efektivnosti řízení rizik, řídicích a kontrolních procesů, správy a řízení organizace“ (Nováková a Velíšková, 2005, s. 32).

„Interní audit je nezávislé a objektivní přezkoumávání a vyhodnocování operací a vnitřního kontrolního systému orgánu veřejné správy, které zjišťuje zda:

- *právní předpisy, přijatá opatření a stanovené postupy jsou v činnosti orgánu veřejné správy dodržovány,*
- *rizika vztahující se k činnosti orgánu veřejné správy jsou včas rozpoznávána, a zda jsou přijímána odpovídající opatření k jejich vyloučení nebo zmírnění,*
- *řídicí kontroly poskytují vedoucímu orgánu veřejné správy spolehlivé a včasné provozní,*
- *finanční a jiné informace,*
- *příslušná provozní a finanční kritéria jsou plněna,*
- *zavedený vnitřní kontrolní systém je dostatečně účinný, reaguje včas na změny ekonomických, právních, provozních a jiných podmínek,*
- *dosažené výsledky při plnění rozhodujících úkolů orgánu veřejné správy poskytují dostatečné ujištění, že schválené záměry a cíle tohoto orgánu budou splněny.*

Na základě svých zjištění předkládá útvar interního auditu vedoucímu orgánu veřejné správy doporučení ke zdokonalování kvality vnitřního kontrolního systému, k předcházení nebo ke zmírnění rizik a k přijetí opatření k nápravě zjištěných nedostatků. Současně tento útvar zajišťuje v orgánu veřejné správy konzultační činnost“ (odst. 2 a 3 § 28 zákona o finanční kontrole).

Výkon interního auditu v orgánu veřejné správy může zajišťovat funkčně nezávislý útvar nebo zaměstnanec zvláště k tomuto úkolu pověřený vedoucím orgánu veřejné správy. Je přímo podřízen vedoucímu orgánu veřejné správy a musí být organizačně oddělený od ostatních řídicích složek.

Interní audit je ve všech orgánech veřejné správy povinně zřizovaným institutem. Pouze v případech s malou pravděpodobností výskytu nepřiměřených rizik při nakládání s veřejnými prostředky, s přihlédnutím na povahu zajišťovaných úkolů a složitost struktury vnitřního řízení, může být v organizačních složkách a příspěvkových organizacích správců

kapitol státního rozpočtu a územních samosprávných celků a v obcích a městských částech hlavního města Prahy s počtem obyvatel menším jak 15 000 nahrazen jiným opatřením. Jiným opatřením se u organizačních složek a příspěvkových organizací rozumí výkon veřejnosprávní kontroly ze strany zřizovatele. U obcí a městských částí hlavního města Prahy s počtem obyvatel do 15 000 zákon o finanční kontrole pojem jiné opatření blíže nespecifikuje. Je tedy na zvážení těchto subjektů, jaký druh opatření zvolí. Možností je např. svěření tohoto úkolu kontrolnímu výboru zastupitelstva nebo využití služeb externí auditorské firmy. Nesmí být ovšem opomenuta zákonem o finanční kontrole vyžadovaná povinnost průběžného sledování a hodnocení účinnosti jiného opatření.

Provádění interního auditu není nahodilou činností, ale plánuje se na základě ročních a střednědobých plánů. Výstupem jsou zprávy o kontrolních zjištěních a každoročně se zpracovává roční souhrnná zpráva. Roční souhrnná zpráva dále slouží orgánu veřejné správy jako podklad při vyhotovování závěrečné zprávy o výsledcích finančních kontrol.

2.6 Finanční kontrola podle mezinárodních smluv

Finanční kontrola podle mezinárodních smluv je zbytkovou kategorií finanční kontroly. Zahrnuje jen kontrolu prováděnou ze strany mezinárodních organizací podle mezinárodních smluv v případě, že tyto mezinárodní organizace poskytují na území České republiky finanční prostředky. Ustanovení mělo význam zejména v době před vstupem do Evropské unie. V současnosti může jít například o kontrolu prováděnou ze strany Severoatlantické aliance. Severoatlantická aliance v rámci svých promočních a výzkumných programů nabízí účastníkům z členských i nečlenských zemí možnosti finanční účasti na akademických projektech, vědecké spolupráci či aktivitách nevládních organizací. Na základě mezinárodních dohod, kterými je Česká republika vázána, musí být těmito mezinárodními organizacím umožněno ověřování nebo poskytnuta spolupráce při prověřování poskytovaných prostředků (Systém finanční kontroly).

Popsané charakteristiky a instituty finanční kontroly poskytnou teoretický základ a zákonný rámec pro ukotvení a hodnocení dat systému finanční kontroly, který bude analyzován v praktické části. Konkrétně se budu opírat o její dvě části - veřejnosprávní kontrolu a vnitřní kontrolní systém.

3 Finanční kontrola školských příspěvkových organizací zřizovaných obcemi

Cílem této práce je analyzovat nastavení systému finanční kontroly základních škol zřizovaných městem Lipník nad Bečvou a případně navrhnout opatření ke zlepšení jeho funkčnosti a efektivnosti. Kontrola jako součást řídicích a rozhodovacích procesů a finanční kontrola ve veřejné správě byla definována ve dvou předchozích kapitolách. Nyní považuji za nezbytné ve vazbě na cíl práce vysvětlit problematiku finanční kontroly vybraného typu orgánů veřejné správy, a to školských příspěvkových organizací zřizovaných obcemi.

Škola je „společenská instituce pro řízenou edukaci, pověřená vzděláváním a výchovou dětí a mládeže příslušných věkových kategorií v organizovaných, hromadných formách, podle určených vzdělávacích programů, jeden z pilířů institucionální struktury společnosti“ (Průcha a kol., 2013, s. 297). Školy mohou být zřizovány nebo zakládány řadou subjektů v různých právních formách. Do režimu zákona o finanční kontrole spadají ale pouze ty, které zřizují územní samosprávné celky, dobrovolné svazky obcí anebo ministerstva jako příspěvkové organizace.

Tato kapitola je zaměřena konkrétně na školské příspěvkové organizace zřizované obcemi. Je v ní popsáno, z jakého titulu mohou obce zřizovat školy, za jakých podmínek tyto školy existují a hospodaří. Obsahuje také charakteristiku finanční kontroly těchto právnických osob.

3.1 Kompetence obcí ke zřizování škol

Obec je dle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen školský zákon) povinna zajistit podmínky pro plnění povinné školní docházky dětí s místem trvalého pobytu na jejím území, v případě cizince s místem pobytu, a dětí umístěných na jejím území ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy. Za tímto účelem zřizuje základní a mateřské školy, nebo zajišťuje plnění povinné školní docházky v základní nebo mateřské škole zřizované jinou obcí či svazkem obcí. Dále může obec zřizovat základní umělecké školy a školy, které jinak zřizuje kraj nebo ministerstvo. Pečovat o vytváření podmínek pro rozvoj výchovy a vzdělávání zmiňuje také zákon o obcích v ustanovení § 35.

Územní samosprávné celky, mezi něž obce patří, mají oprávnění ze školského zákona zřizovat školy jako školské právnické osoby nebo příspěvkové organizace. Dle údajů

Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky (dále jen MŠMT) existovalo ve školním roce 2016/2017 celkem 3.894 škol zřízených obcemi, z čehož bylo základních škol 3.615, mateřských škol 252 a středních škol 27.

3.2 Škola v právní formě příspěvkové organizace

Zřizování, změny, zrušení a hospodaření příspěvkové organizace zřízené obcí upravuje zákon o rozpočtových pravidlech. O vzniku příspěvkové organizace vydává zřizovatel zřizovací listinu. Zřizování, změny a zrušení příspěvkové organizace patří do působnosti zastupitelstva města. Plnění ostatních úkolů zřizovatele je v kompetenci rady obce. Škola v právní formě příspěvkové organizace se zapisuje do obchodního rejstříku. Statutárním orgánem je ředitel, kterého na základě konkurzního řízení jmenuje zřizovatel.

„Příspěvková organizace hospodaří se svěřeným majetkem v rozsahu stanoveném zřizovací listinou“ (odst. 5 § 27 zákona o rozpočtových pravidlech). Nabývání majetku je možné pouze v rozsahu vymezeném zákonem o rozpočtových pravidlech a v některých případech navíc po předchozím písemném souhlasu zřizovatele. Nepotřebný majetek musí organizace nejprve bezúplatně nabídnout zřizovateli, neprojeví-li o něj zřizovatel zájem, může ho s jeho souhlasem nabídnout jiným subjektům.

Škola v právní formě příspěvkové organizace smí uzavírat smlouvy o půjčce nebo úvěru, nakupovat věci na splátky nebo smlouvou o nájmu s právem koupě a přijímat akcie či jiné cenné papíry jako protihodnotu za své pohledávky vůči jiným subjektům jen po předchozím písemném souhlasu zřizovatele. Není oprávněna ručit za závazky třetích osob, nakupovat akcie nebo jiné cenné papíry, ani poskytovat dary jiným subjektům.

Organizace hospodaří na základě každoročně sestavovaného rozpočtu. Na nejméně dva roky následující po roce, na který je vypracován rozpočet organizace, musí mít sestavený střednědobý výhled rozpočtu. Oba tyto dokumenty podléhají schválení zřizovatelem a musí být před projednáváním zřizovatelem zveřejněny na internetových stránkách příspěvkové organizace nebo zřizovatele, případně způsobem v místě obvyklým, a to ve lhůtách stanovených zákonem o rozpočtových pravidlech. Návrh rozpočtu také projednává školská rada.

Příspěvkové organizace disponují s peněžními prostředky získanými z vlastní činnosti, hlavní nebo doplňkové, s prostředky ze svých fondů a příspěvkem od zřizovatele. Mohou také hospodařit s peněžními prostředky přijatými ve formě dotací a darů. U všech poskytnutých

prostředků musí dodržovat jejich účelovost a dané časové použití. Ve své hlavní činnosti obvykle nevytvářejí zisk.

3.3 Charakteristika finanční kontroly školských příspěvkových organizací zřizovaných obcemi

Škola zřízená obcí v právní formě příspěvkové organizace je zákonem o finanční kontrole považována za orgán veřejné správy. Ředitel školy jakožto vedoucí tohoto orgánu má proto povinnost zavést a udržovat uvnitř organizace vnitřní kontrolní systém finanční kontroly. Rozsah finanční kontroly vykonávané u těchto subjektů z vnějšku je definován několika zákony. Jedná se zejména o zákon o finanční kontrole, zákon o rozpočtových pravidlech a školský zákon. Je ale také částečně dán tím, s jakými peněžními prostředky školy nakládají.

Financování škol a školských zařízení zřizovaných obcemi je v České republice koncipováno jako vícezdrojové. Hlavními zdroji peněžních prostředků jsou dotace ze státního rozpočtu a příspěvky z rozpočtu zřizovatele. *„Školství je v drtivé většině zemí světa považováno za jednu z prioritních povinností státu, ať už na centrální nebo decentralizované úrovni, a jako takové je státem financováno nebo zabezpečováno“* (Ochrana a kol., 2010, s. 107).

Nárok na poskytnutí finančních prostředků ze státního rozpočtu nebo z rozpočtu územního samosprávného celku vzniká právnické osobě, která vykonává činnost školy nebo školského zařízení, zápisem do rejstříku škol a školských zařízení.

Peněžní prostředky ze státního rozpočtu jsou účelově určeny na platy, náhrady platů, nebo mzdy a náhrady mezd, na odměny za práci vykonávanou na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, odstupné a ostatní náklady vyplývající z pracovněprávních vztahů, dále pak na výdaje spojené s nezbytným zvýšením nákladů spojených s výukou dětí, žáků a studentů zdravotně postižených, výdaje na učební pomůcky, školní potřeby a učebnice, výdaje na další vzdělávání pedagogických pracovníků a na činnosti přímo související s rozvojem škol a kvalitou vzdělávání (dále jen přímé náklady na vzdělávání). Tyto finance jsou přidělovány v rámci normativního rozpočtu na základě tzv. republikových a krajských normativů, což je daná výše výdajů připadající na vzdělávání a školské služby pro jedno dítě, žáka nebo studenta příslušné věkové kategorie v kalendářním roce. Tok dotace probíhá z MŠMT přes krajské úřady na příslušné školy a školská zařízení. MŠMT stanovuje závazné ukazatele, které nesmí být při použití prostředků překročeny. Jsou to tyto:

- neinvestiční výdaje celkem,
- mzdové prostředky celkem,
- platy,
- ostatní osobní náklady (dále jen OON),
- počet zaměstnanců.

Jako orientační ukazatele slouží odvody a ostatní neinvestiční výdaje. Čerpání finančních prostředků ze státního rozpočtu je také časově omezeno, a to na daný kalendářní rok, ve kterém jsou poskytnuty, a podléhají finančnímu vypořádání dle platné zákonné úpravy.

Dále organizace disponují prostředky z vlastní činnosti, hlavní (např. úplata za vzdělávání), případně i doplňkové, a s prostředky ze svých fondů. Mohou vyhledávat a využívat další zdroje, jako jsou např. různé granty, dotace, dary.

Zbývající výdaje škol a školských zařízení má dle školského zákona povinnost krýt obec, která je zřizuje. Zřizovatel poskytuje finance na provoz, zpravidla v návaznosti na výkony nebo jiná kritéria potřeb organizace, a na investiční potřeby. *„Vztah rozpočtu příspěvkové organizace k rozpočtu zřizovatele lze během roku změnit v neprospěch příspěvkové organizace jen ze závažných, objektivně působících příčin“* (zákon o rozpočtových pravidlech).

V návaznosti na výše popsané skutečnosti se odvíjí i přehled orgánů oprávněných k finanční kontrole příspěvkových organizací zřizovaných obcemi. Působnost některých z nich vyplývá výhradně ze zákona, některé se do role kontrolního orgánu dostávají i z titulu právního úkonu, který učinily.

Základní rámec zaměření kontrol je dán právním řádem. Kompetence jednotlivých kontrolních orgánů se, co se prověřovaných oblastí týká, často překrývají.

3.4 Přehled kontrolních orgánů oprávněných k finanční kontrole školských příspěvkových organizací zřizovaných obcemi

3.4.1 Zřizovatel

Povinnost provádět kontrolu hospodaření zřízených příspěvkových organizací ukládá obcím zákon o rozpočtových pravidlech v § 27 a zákon o finanční kontrole v § 9.

Předmětem kontroly hospodaření ze strany územního samosprávného celku mohou být veškeré prostředky příspěvkové organizace (Nováková a Velíšková, 2005, s. 51). *„Žádné*

finanční a majetkové operace uskutečněné příspěvkovou organizací nejsou z kontroly vyjmuty. Zřizovatel může přezkoumávat veškeré náklady a výnosy, čerpání fondů a také použití účelových prostředků poskytnutých z rozpočtu státu nebo kraje. Rozsah si zvolí obec sama na základě analýzy rizik (Pýchová, 2006, s. 9).

Kontrolovány mohou být tedy všechny výnosy, náklady, příjmy a výdaje organizace v hlavní i doplňkové činnosti. V oblasti prověřování přiměřenosti a účinnosti vnitřního kontrolního systému je třeba hodnotit zejména, zda je systém řídicí kontroly nastaven v souladu s právními předpisy, zda jsou prvky tohoto systému zakotveny ve vnitřních organizačních normách s ohledem na konkrétní prostředí a podmínky dané organizace a jestli je způsobilý poskytovat příslušným úrovním řízení včasné a spolehlivé informace o úrovni plnění stanovených úkolů (Nováková a Velíšková, 2005, s. 51 - 52).

„Včasným odhalením nedostatků a jejich případným odstraněním v daném rozpočtovém roce lze předejít zjištění kontrolních orgánů poskytovatele (kraje nebo správců kapitol), které mají za následek odvod za porušení rozpočtové kázně a placení penále. Případné sankce za porušení rozpočtové kázně hradí příspěvková organizace ze svého rezervního fondu a snižuje si tím prostředky k dalšímu rozvoji své činnosti. Rovněž kontrola placeného pojistného na sociální zabezpečení a všeobecného zdravotního pojištění může předejít sankcím při zjištění nesprávnosti příslušnými kontrolními orgány správy sociálního zabezpečení nebo zdravotních pojišťoven“ (Zprávy Ministerstva financí, 2006).

3.4.2 Česká školní inspekce

„ČŠI je správní úřad s celostátní působností, který je organizační složkou státu a účetní jednotkou,“ (§173 školského zákona). Je zřízena ze zákona a nemá tudíž zřizovací listinu. Podle zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky je podřízena MŠMT. „ČŠI je organizačně členěna na ústředí se sídlem v Praze a 14 inspektorátů v souladu s krajským uspořádáním České republiky. V čele ČŠI stojí ústřední školní inspektor, jehož výběr, jmenování a odvolání se řídí zákonem o státní službě“ (web Česká školní inspekce).

ČŠI je v rámci své tzv. inspekční činnosti ze školského zákona mmj. oprávněna vykonávat u škol zřizovaných obcemi zapsaných do školského rejstříku veřejnosprávní kontrolu využívání finančních prostředků státního rozpočtu na přímé náklady na vzdělávání, na pokusná ověřování, na vybrané rozvojové programy a na úhradu nezbytných prokazatelných nákladů spojených s konáním závěrečných zkoušek, maturitních zkoušek a absolutorií v konzervatoři. Kontrolní činnost včetně kontroly finanční má mezi svými

základními úkoly, které jí stanoví zákon. „Přebrala tuto kompetenci v rámci reformy veřejné správy po zrušení školských úřadů“ (<http://www.ucitelskenoviny.cz/?archiv&clanek=2339>). Inspekční činnost je realizována na základě plánu hlavních úkolů na příslušný rok a také na základě podnětů, stížností a petic. „Jednotlivé školy a školská zařízení jsou obvykle navštěvovány pravidelně v tzv. inspekčních cyklech. Od školního roku 2013/2014 se přešlo z tříletého inspekčního cyklu na šestiletý“ (Švancar, 2007).

„Výstupy inspekční činnosti jsou především zpětnou vazbou pro samotnou školu nebo školské zařízení. Zřizovatel může využít výstupy inspekční činnosti k přijetí opatření vůči škole (např. finanční, personální opatření). Na základě svých zjištění může ČŠI zřizovateli podat návrh na vyhlášení konkurzu na ředitele školy/školského zařízení nebo návrh na jeho odvolání. V případě zjištění nečinnosti školy nebo školského zařízení nebo zjištění závažných nedostatků v činnosti školy nebo školského zařízení může ústřední školní inspektor předložit orgánu, který vede školský rejstřík, návrh na výmaz školy, školského zařízení nebo oboru vzdělání ze školského rejstříku. V případě zjištění závažných nedostatků v činnosti školy nebo školského zařízení může ČŠI podat návrh na odvolání ředitele školy nebo školského zařízení zřizovaného státem, krajem, obcí nebo svazkem obcí“ (web Česká školní inspekce).

3.4.3 Krajský úřad

Krajské úřady v přenesené působnosti rozepisují a poskytují školám zřizovaným obcemi státní finanční prostředky na úhradu přímých nákladů na vzdělávání. Z tohoto titulu jsou zákonem o finanční kontrole oprávněny realizovat kontrolu u příjemců veřejné finanční podpory, kterou jim poskytují. Rozsah kontroly je omezen pouze na skutečnosti rozhodné pro poskytnutí prostředků ze státního rozpočtu, soulad s právními předpisy a posouzení plnění kritérií 3E při nakládání s těmito prostředky.

3.4.4 Ostatní kontrolní orgány

Příspěvkové organizace mají možnost využívat jako zdroje financování také prostředky z operačních programů, dotačních programů, individuální dotace a příspěvky, dary apod. Řada škol čerpá prostředky z operačních programů v gesci MŠMT, např. z operačního programu vzdělávání pro konkurenceschopnost, operačního programu výzkum, vývoj a vzdělávání. Územní samosprávné celky vypisují také dotační programy nebo je možné zažádat o poskytnutí individuální dotace z jejich rozpočtu. Výjimkou nejsou ani dary od osob soukromoprávního charakteru. Příjemce tohoto způsobu financování poté podléhá kontrole specifické podle původce podpory.

Pokud je poskytovatelem takového příspěvku MFČR, správce kapitol státního rozpočtu nebo územní samosprávný celek, jsou tyto instituce ze zákona o finanční kontrole nejen oprávněny, ale i povinny vykonávat veřejnosprávní kontrolu u žadatelů a příjemců této podpory. Působnost MFČR je navíc zákonem o finanční kontrole rozšířena o provádění kontroly u právnických a fyzických osob, které jsou napojeny do systému řízení nebo využívání prostředků Evropské unie podle přímo použitelných předpisů Evropského společenství. Kontrolovat realizaci finančních prostředků z rozpočtu Evropské unie a přímo použitelných předpisů Evropských společenství na všech úrovních má i řídicí orgán a platební agentura. Ustanovení o možnosti kontrolního působení a jeho rozsahu bývají upraveny ve smlouvě o poskytnutí dotace či rozhodnutí o přidělení dotace.

Dárci soukromoprávního charakteru mohou darovat prostředky na konkrétní účel nebo bezúčelně. V případě účelově určeného daru může být součástí darovací smlouvy i podmínka doložení splnění tohoto ujednání. Tyto kontroly ale nespádají do režimu kontroly podle zákona o finanční kontrole.

Klíčové kategorie představené v této kapitole mi pomohou zprostředkovat zařazení a pojmenování systému finanční kontroly základních škol, které jsem si vybrala k analýze v praktické části této práce.

PRAKTICKÁ ČÁST

4 Systém finanční kontroly základních škol zřízených městem Lipník nad Bečvou

4.1 Cíle a výzkumné otázky

Výzkumným cílem této bakalářské práce je analyzovat nastavení systému finanční kontroly základních škol zřizovaných městem Lipník nad Bečvou a případně navrhnout opatření ke zlepšení jeho funkčnosti a efektivnosti.

Hlavní výzkumná otázka zní: Vyskytují se v systému finanční kontroly základních škol zřizovaných městem Lipník nad Bečvou problémové oblasti?

Stanovila jsem si pět dílčích výzkumných otázek, které mi pomohou při analýze kontrolního systému, vyvození odpovědi na hlavní výzkumnou otázku a v neposlední řadě při formulování závěrečného vyhodnocení výsledků výzkumu:

1. Byl ve školských příspěvkových organizacích zavedený vnitřní kontrolní systém finanční kontroly?
2. Jaká je podoba vnitřního kontrolního systému?
3. Které kontrolní orgány realizovaly veřejnosprávní kontroly na těchto školách?
4. Jaké byly kontrolované oblasti při veřejnosprávních kontrolách?
5. Byly při veřejnosprávních kontrolách zjištěny nedostatky?

4.2 Výzkumné metody

Ve své bakalářské práci jsem uplatnila kvalitativní formu výzkumu. „Kvalitativní výzkum je proces hledání porozumění založený na různých metodologických tradicích zkoumání daného sociálního nebo lidského problému. Výzkumník vytváří komplexní, holistický obraz, analyzuje různé typy textů, informuje o názorech účastníků výzkumu a provádí zkoumání v přirozených podmínkách“ (Creswell, 1998, s. 12).

Data jsem získala převážně zkoumáním dokumentů. Analýza sekundárních dat je dle Hynka a Jeřábka (1992, s. 37 - 38) „organizačně méně náročná a nákladná než ostatní techniky prováděné formou rozhovoru nebo dotazníku. Studium shromážděných dokumentů umožňuje provést analýzu delšího časového období. Předností této metody je, že počet získaných dokumentů může být větší, než u pozorování nebo experimentu, jako velká nevýhoda se uvádí, že některé dokumenty jsou nedostupné, nebo mají soukromou hodnotu a jsou důvěryhodné povahy, proto je potřeba s nimi zacházet velice obezřetně“. Výzkumník také nemůže ovlivnit podobu dat (Miovský, 2006, s. 189). Výchozím materiálem byly úřední dokumenty, konkrétně vnitřní

předpisy, plány veřejnosprávních kontrol a protokoly o výsledku veřejnosprávní kontroly. Dále jsem měla možnost pracovat s evidencí výstupů z kontrol. Přístup k datům jsem získala po souhlasu tajemnice Městského úřadu Lipník nad Bečvou. Předmětným obdobím byly roky 2013 až 2016.

Při analýze sekundárních dat jsem zjistila, že některá data nejsou ucelená anebo zcela chybí, a proto jsem usoudila, že bude nutné doplnit je polostrukturovaným rozhovorem neboli rozhovorem pomocí návodu vedeným s řediteli škol. *„Návod k rozhovoru představuje seznam otázek nebo témat, jež je nutné v rámci interview probrat. Tento návod má zajistit, že se skutečně dostane na všechna pro tazatele zajímavá témata. Je na tazateli, jakým způsobem a v jakém pořadí získá informace, které osvětlí daný problém. Zůstává mu i volnost přizpůsobovat formulace otázek podle situace. Rozhovor s návodem dává tazateli možnost co nejvýhodněji využít čas k interview. Současně umožňuje provést rozhovory s několika lidmi strukturovaněji a ulehčuje jejich srovnání. Pomáhá udržet zaměření rozhovoru, ale dovoluje dotazovanému zároveň uplatnit vlastní perspektivy a zkušenosti“* (Hendl, 2005, s. 174). Data z rozhovorů byla fixována do záznamových archů. Záznamový arch je pomocný nástroj výzkumníka, který mu usnadňuje práci v tom, že si nemusí všechny údaje pamatovat a může se k nim v průběhu výzkumné práce případně vracet (Miovský, 2006, s. 198 - 199).

4.3 Výzkumný soubor

Jako výzkumný soubor jsem záměrným výběrem zvolila základní školy zřízené městem Lipník nad Bečvou. Záměrný výběr je podle Chrásky (2007, s. 22) charakteristický tím, že *„o výběru jistého prvku nerozhoduje náhoda, ale buď úsudek výzkumníka, nebo úsudek zkoumané osoby“*. V tomto případě byl určující úsudek výzkumníka. Výběr se odvíjel od znalosti daného prostředí a od mých praktických zkušeností s výkonem finanční kontroly.

V následujících dvou oddílech jsou zpracovány základní informace o městu Lipník nad Bečvou jakožto zřizovateli vybraných základních škol. Dále je zde obsažena jejich charakteristika a informace o zdrojích financování, což je podstatné pro vymezení možného výčtu kontrolních orgánů oprávněných k jejich kontrole.

4.3.1 Základní informace o městu Lipník nad Bečvou

Město Lipník nad Bečvou (dále jen město) je město s 8,5 tisíci obyvateli. Skládá se z pěti městských částí: Město, Nové Dvory, Podhoří, Loučka a Trnávka. Dle zákona č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, ve znění pozdějších předpisů má postavení obce s rozšířenou působností. Správní

území města je vymezeno územím obcí Bohuslávky, Dolní Nětčice, Dolní Újezd, Hlinsko, Horní Nětčice, Jezernice, Kladníky, Lhota, Lipník nad Bečvou, Osek nad Bečvou, Radotín, Soběchleby, Týn nad Bečvou a Veselíčko. Mezi orgány města patří zastupitelstvo, rada, starosta, městský úřad a městská policie. Městský úřad se člení na 9 odborů: Odbor finanční, Kancelář tajemníka, Odbor regionálního rozvoje, Odbor správy majetku, Odbor školství a kultury, Odbor správních činností a obecní živnostenský úřad, Stavební úřad, Odbor životního prostředí a Odbor sociálních věcí a zdravotnictví. V čele městského úřadu stojí starosta, úkoly statutárního orgánu zaměstnavatele plní tajemnice městského úřadu.

Město má zřízeno sedm příspěvkových organizací. Pět organizací vykonává činnosti v oblasti školství, jedna v oblasti sociálních věcí a poslední zajišťuje technické služby.

4.3.2 Základní školy zřízené městem Lipník nad Bečvou

Město je zřizovatelem třech základních škol. Žádná z nich není zařízením o jedné součásti. Základní školu Lipník nad Bečvou, ulice Osecká 315, příspěvková organizace tvoří základní škola a školní jídelna. Právníckými osobami, jejichž součástí je i mateřská škola, jsou Základní škola a mateřská škola Lipník nad Bečvou, ulice Hranická 511, příspěvková organizace a Základní škola a mateřská škola Loučka, příspěvková organizace. Základní škola a mateřská škola Lipník nad Bečvou, ulice Hranická 511, příspěvková organizace provozuje také školní jídelnu a výdejnu. Všechny subjekty mají právní formu příspěvkové organizace. Funkci zřizovatele vykonává vůči těmto organizacím Odbor školství a kultury (dále jen OŠK).

Všechny základní školy jsou zapsány v rejstříku škol a školských zařízení. To znamená, že mají podle školského zákona nárok na poskytování finančních prostředků ze státního rozpočtu a z rozpočtu územního samosprávného celku.

Z dokumentů škol zveřejněných v obchodním rejstříku je zřejmé, že mezi hlavní zdroje financování patří peněžní prostředky ze státního rozpočtu na úhradu nákladů na přímé vzdělávání. Návrhy rozpisů rozpočtů finančních prostředků ze státního rozpočtu pro školy města zpracovává OŠK Městského úřadu Lipník nad Bečvou. Příslušným krajským úřadem, který dle republikových normativů stanovuje krajské normativy a rozepisuje podle nich finance, je Krajský úřad Olomouckého kraje (dále jen KÚOK).

Dalším významným zdrojem financování jsou prostředky z rozpočtu zřizovatele. Město poskytuje příspěvkovým organizacím příspěvek na provoz na základě schváleného rozpočtu organizace. Organizace sestavuje rozpočet jako vyrovnaný. Návrh provozní části rozpočtu na další kalendářní rok ředitel organizace předkládá zřizovateli v písemné podobě vždy na začátku září. Požadavky musí být podloženy meziročním porovnáním, mzdovou

inventurou a podrobně okomentovány. Celkový objem návrhu provozního rozpočtu je určen zřizovatelem s určitou tolerancí procentního navýšení oproti schválenému celkovému objemu provozních výdajů za předchozí rok. Návrh investiční části se předkládá samostatně ve stejném termínu. Komentář musí být zaměřen především na stav příprav a zabezpečení požadované investice, zdůvodnění nezbytnosti investice a zhodnocení efektivnosti realizace projektu. Musí být podložen projektovou dokumentací, bilancí finančních potřeb a zdrojů krytí a dopadem na výši provozních výdajů po uvedení požadované investice do provozu. Organizace má v návaznosti na schválený rozpočet stanovené závazné ukazatele v členění: neinvestiční příspěvek celkem, objem prostředků na platy, objem prostředků na OON, úvazky pracovníků a případné investiční transfery s individuálním vyúčtováním. Schválený rozpočet organizace může být dle jejích opodstatněných potřeb v průběhu roku navyšován. Snížit ho lze pouze ze závažných objektivních příčin.

Organizace také disponují prostředky z vlastní činnosti a ze svých fondů. Využívají i další zdroje, jako jsou např. různé granty, dotace, dary. Město vypisuje každý rok grantové řízení a v rámci něj poskytuje finance i příspěvkovým organizacím ve své působnosti. Z výročních zpráv škol vyplývá, že všechny v minulosti čerpaly i peněžní prostředky z operačního programu vzdělávání pro konkurenceschopnost.

4.4 Výsledky výzkumného šetření

Výsledky výzkumného šetření jsem rozčlenila do oddílů podle subsystémů finanční kontroly. Údaje týkající se otázek k vnitřnímu kontrolnímu systému, tzn. první a druhé dílčí výzkumné otázky, jsem získala převážně sekundární analýzou dat. V průběhu výzkumu jsem usoudila, že pro jejich ucelený obraz bude vhodné podpořit je (pomocná otázka a, b, d, e, g, h, i) a doplnit je (a c, f) dalšími daty získanými polostrukturovaným rozhovorem. Záznamové archy rozhovorů vedenými s řediteli základních škol jsou připojeny v příloze č. 1 až 3. Data k veřejnosprávním kontrolám jsou analyzována výhradně sekundární analýzou.

Výzkumný soubor je podrobně popsán v oddílu 4.3.2. Pro jednodušší orientaci a práci s daty jsou v dalším textu základní školy označeny jako ZŠ č. 1, ZŠ č. 2 a ZŠ č. 3.

4.4.1 Vnitřní kontrolní systém

Existenci a podobou vnitřního kontrolního systému dokládají údaje prezentované v tabulce č. 1 – Vnitřní kontrolní systém základních škol zřízených městem.

Pomocné otázky k vnitřnímu kontrolnímu systému	ZŠ č. 1	ZŠ č. 2	ZŠ č. 3
a. Je v organizaci zavedený vnitřní kontrolní systém podle zákona o finanční kontrole?	ano	ano	ano
b. Má organizace zpracovaný vnitřní předpis upravující systém finanční kontroly?	ano	ano	ano
c. Má škola zpracovanou mapu rizik?	ne	ne	ne
d. Je ve škole zřízen institut interního auditu?	ne	ne	ne
e. Máte sloučeny funkce správce rozpočtu a hlavní účetní?	ano	ano	ano
f. Pokud jsou sloučeny funkce správce rozpočtu a hlavní účetní, proč tomu tak je?	není více osob (jedna ekonomka)	jsme malá firma, vše zvládnou dvě osoby	málo zaměstnanců
g. Byla účinnost řídicí kontroly prověřována ze strany zřizovatele?	ano	ano	ano
h. Jak byla zřizovatelem prověřována účinnost řídicí kontroly? (na vybraných úsecích/kompletně)	na vybraných úsecích	na vybraných úsecích	kompletně
i. Byly zjištěny nedostatky?	ne	ne	ne

Tabulka č. 1 - Vnitřní kontrolní systém základních škol zřízených městem²

Vnitřní kontrolní systém mají zavedeny všechny tři školy a to ve stejné podobě. Konkrétní podmínky fungování finanční kontroly uvnitř organizace mají subjekty upraveny ve vnitřní směrnici. Mapu rizik zpracovanou nemají. Institut interního auditu zaveden není. Zřizovatel využil možnosti ustanovení odstavce 5 § 29 zákona o finanční kontrole nahradit ho

² Zdroj: vlastní zpracování s využitím údajů z protokolů o výsledku veřejnosprávní kontroly a dat z polostrukturovaných rozhovorů

výkonem veřejnosprávních kontrol. Všechny školy mají sloučenou funkci správce rozpočtu a hlavní účetní. Jako důvody tohoto řešení udávají malý počet zaměstnanců: „není více osob (jedna ekonomka)“, „málo zaměstnanců“ a velikost subjektu: „jsme malá firma, vše zvládnou dvě osoby“. Účinnost řídicí kontroly byla v předmětném období ze strany zřizovatele prověřována. Ve dvou subjektech pouze na vybraných úsecích procesu řídicí kontroly.

4.4.2 Veřejnosprávní kontroly

Z charakteristiky škol uvedené v oddílu 4.3.2 je zřejmé, že oprávnění k výkonu veřejnosprávních kontrol mají ve školských příspěvkových organizacích města zřizovatel, ČŠI, KÚOK a dále poskytovatelé individuálních dotací na základě smluvních vztahů nebo rozhodnutí. Kompletní přehled všech uskutečněných veřejnosprávních kontrol v řazení dle roku jejich realizace je připojen v příloze č. 4 - Sumář realizovaných veřejnosprávních kontrol od roku 2013 do roku 2016. V následujících pododdílech jsou výsledky výzkumného šetření uspořádány s ohledem na členění v teoretické části, a to podle kontrolního orgánu, který kontrolu vykonal.

4.4.2.1 Kontroly realizované zřizovatelem

Město má vydány čtyři vnitřní předpisy, které mu napomáhají k plnění úkolů zřizovatele včetně usměrňování hospodaření: Rozbory a vyúčtování hospodaření příspěvkových organizací, Pokyny pro ředitele příspěvkových organizací zřizovaných městem Lipník nad Bečvou, Zásady pro zadávání veřejných zakázek příspěvkovými organizacemi zřízenými městem Lipník nad Bečvou a Směrnici k finanční kontrole. Přímo finanční kontroly se týká, jak je již z jejího názvu patrné, Směrnice k finanční kontrole, ve které je v základních bodech upraven i postup výkonu veřejnosprávních kontrol vůči zřízeným příspěvkovým organizacím. Aktuální verze tohoto vnitřního předpisu byla vydaná dne 23. 6. 2014. Mapu rizik město zpracovanou nemá.

Veřejnosprávní kontrola příspěvkových organizací zřízených městem nahrazuje funkci interního auditu v těchto organizacích. Veřejnosprávní kontroly jsou plánovány. Starosta města vydává na základě návrhů vedoucích odborů pololetní plán kontrol a písemně pověřuje vedoucí zaměstnance a ostatní zaměstnance k jejich výkonu jednotlivými pověřenými vždy pro danou kontrolu. Vyžadují-li to okolnosti, je možné provést veřejnosprávní kontrolu i operativně mimo pololetní plán kontrol. Následná veřejnosprávní kontrola zřízených příspěvkových organizací se realizuje u příkazcem operace vytypovaných investičních transferů poskytnutých městem a dále se zaměřuje na oblasti hospodaření organizace

s ohledem na míru rizikovosti vzniku nedostatků a jejich případného dopadu na hospodaření s veřejnými prostředky.

Příspěvkovým organizacím zřízeným městem ukládá opatření k nápravě Rada města Lipník nad Bečvou (dále jen RM). V případě, že byly při veřejnosprávní kontrole na místě zjištěny nedostatky, vedoucí kontrolní skupiny připraví materiál pro jednání RM, která opatření uloží. Materiál se předkládá na nejbližším jednání RM, které se uskuteční po ukončení kontroly ve smyslu § 18 kontrolního řádu.

Dle protokolů z kontrol vykonal zřizovatel za sledované období u základních škol celkem 23 veřejnosprávních kontrol, z čehož bylo dvacet jedna plánovaných a dvě byly uskutečněny operativně mimo plán. Každý rok byla u všech subjektů provedena veřejnosprávní kontrola za účasti přizvaných osob se znalostí aktuálních předpisů platných pro účetnictví a pro hospodaření s veřejnými prostředky ze soukromé auditorské firmy. Předmětem těchto kontrol bylo vždy devět stejných okruhů, a to zda:

1. údaje o hospodaření s veřejnými prostředky věrně zobrazují stav a pohyb veřejných prostředků, a jestli tyto údaje odpovídají skutečnostem rozhodným pro uskutečnění veřejných výdajů,
2. přezkoumávané operace
 - a. jsou v souladu s právními předpisy, schválenými rozpočty, programy, projekty, uzavřenými smlouvami nebo jinými rozhodnutími přijatými v rámci řízení,
 - b. splňují kritéria hospodárnosti, účelnosti a efektivnosti,
3. opatření přijatá k odstranění, zmírnění nebo předcházení rizik jsou kontrolovanými osobami plněna,
4. uzávěrka k datu xx.xx.xxxx byla sestavená v souladu s účetními předpisy,
5. účetní jednotka správně zahrnuje do účetního hospodářského výsledku poskytnuté provozní příspěvky od zřizovatele, případně další transfery od jiných poskytovatelů na úhradu provozních výdajů,
6. znění zřizovacích listin odpovídá platným předpisům,
7. účtování o majetku v účetních knihách, způsob pořízení majetku a forma přijímání darů příspěvkovou organizací je v souladu s principy uloženými zřizovatelem,
8. tvorba a čerpání fondů příspěvkových organizací jsou v souladu s platnými právními předpisy,
9. byla provedena inventarizace majetku a závazků k xx.xx.xxxx v souladu s vyhláškou č. 270/2010 Sb.

Hodnocení a prověřování probíhá u vzorku operací vybraných formou nestatistického výběru.

Dále zřizovatel realizoval na některých školách kontroly se zaměřením na vytypované agendy, viz tabulka č. 2. Tyto veřejnosprávní kontroly vykonali zaměstnanci OŠK, Odboru finančního a odboru Kancelář tajemníka.

Název kontrolované agendy	Realizováno na dané škole (ano/ne)		
	ZŠ č. 1	ZŠ č. 2	ZŠ č. 3
dodržování zákona o finanční kontrole – schvalovací procesy předběžné řídicí kontroly	ne	ano	ne
vedení platové agendy ředitele za období od 1. 1. 2010 do 31. 12. 2012	ano	ano	ano
dodržování zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů – evidence, účtování a vymáhání pohledávek	ano	ano	ano
provádění inventarizací	ne	ano	ne
stanovení stupňů řízení v organizaci	ne	ano	ne
prověření funkčnosti řídicí kontroly v organizaci	ne	ne	ano
školní stravování	ano	ano	ne
splnění opatření RM č. 4/2016	-	ano	-

Tabulka č. 2 – Zaměření veřejnosprávních kontrol vykonaných zřizovatelem na vytypované agendy³

Z tabulky č. 2 je patrné, že ve sledovaném období byla na vytypované agendy nejvíce kontrolovanou školou ZŠ č. 2. Byla předmětem kontrol celkem šestkrát. ZŠ č. 1 a č. 3 prověřoval zřizovatel třikrát. Vybranými tématy kontrol byly schvalovací procesy předběžné řídicí kontroly, vedení platové agendy ředitele školy, dodržování zákona č. 563/1991 Sb.,

³ Zdroj: vlastní zpracování podle protokolů o výsledku veřejnosprávních kontrol

o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů v souvislosti s evidencí, účtováním a vymáháním pohledávek, provádění inventarizací, stanovení stupňů řízení, prověření funkčnosti řídicí kontroly v organizaci a školní stravování. Na ZŠ č. 2 byla v souvislosti s předchozími zjištěnými nedostatky vykonána také kontrola týkající se splnění opatření RM č. 4/2016.

V pěti případech shledal kontrolní orgán nedostatky. Jak můžeme vidět v tabulce č. 3 – Přehled nedostatků shledaných při veřejnosprávních kontrolách provedených zřizovatelem, zjištěné nedostatky byly různého charakteru až na jednu chybu opakující se u dvou škol, kterou byla špatná tvorba investičního fondu. Nejčastěji chybující školou byla ZŠ č. 2. Vyskytovaly se u ní všechny druhy nedostatků.

Zjištěné nedostatky	Škola, u které byly nedostatky zjištěny
formální chyby při provádění inventarizací	ZŠ č. 2
chybná tvorba investičního fondu	ZŠ č. 1
neoprávněné sloučení dvou budov do jedné karty majetku, chybné účtování o vypořádání dotace, daňové přiznání vykazující rizika nesprávného vyplnění, chybná tvorba investičního fondu	ZŠ č. 2
chybný stupeň řízení v organizačním řádu, chybějící písemná oznámení důvodů při změnách v příplatcích zaměstnanců (porušení § 136 zákoníku práce)	ZŠ č. 2
fakturování chybných cen věcných nákladů za školní stravování	ZŠ č. 2

Tabulka č. 3 – Přehled nedostatků shledaných při veřejnosprávních kontrolách provedených zřizovatelem⁴

4.4.2.2 Kontroly realizované ČŠI

Jak bylo uvedeno v oddílu 3.4.2 od školního roku 2013/2014 přešla ČŠI na šestileté cykly výkonu kontrol. Za předmětné období nerealizovala žádnou veřejnosprávní kontrolu využívání finančních prostředků státního rozpočtu na přímé náklady na vzdělávání, na

⁴ Zdroj: vlastní zpracování podle protokolů o výsledku veřejnosprávní kontroly

pokusná ověřování nebo na vybrané rozvojové programy v základních školách zřízených městem.

4.4.2.3 Kontroly realizované Krajským úřadem Olomouckého kraje

KÚOK vykonal za roky 2013 až 2016 na základních školách města jednu kontrolu, a to na ZŠ č. 3. Její zaměření bylo v souladu se zákonem o finanční kontrole, a to na skutečnosti rozhodné pro poskytnutí a využití prostředků ze státního rozpočtu na výdaje dle § 160 odst. 1 písm. c) a odst. 5 a § 163 odst. 1 školského zákona. Prověřovaným obdobím byl rok 2015. Při kontrole bylo zjištěno porušení § 130 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, tj. nepřiznání příplatku za rozdělenou směnu. Škole bylo uloženo podat kontrolnímu orgánu písemnou zprávu o opatření k odstranění nebo prevenci nedostatků, které provedla, aby ke zjištěným nedostatkům nedocházelo. Toto organizace učinila.

4.4.2.4 Kontroly realizované ostatními poskytovateli dotací

Město vystupuje vůči zřízeným příspěvkovým organizacím i jako poskytovatel individuálních dotací na základě smluv. Z tohoto titulu uskutečnilo za sledované období čtyři veřejnosprávní kontroly, dvě na ZŠ č. 1 a dvě na ZŠ č. 2. Všechny byly bez nedostatků. Ostatními poskytovateli dotací nebyla realizována žádná veřejnosprávní kontrola.

4.5 Závěrečné vyhodnocení a diskuse výsledků výzkumu

V podkapitole 4.4 byly podrobně představeny výsledky výzkumného šetření. Závěrečné vyhodnocení výsledků výzkumu je provedeno v této části, a to v návaznosti na dílčí výzkumné otázky a hlavní výzkumnou otázku.

Stanovila jsem si pět dílčích výzkumných otázek, pomocí nichž jsem zkoumala podobu jednotlivých součástí systému finanční kontroly základních škol města. Jako předmětné období jsem zvolila roky 2013 až 2016.

První dvě dílčí výzkumné otázky směřovaly k vnitřnímu kontrolnímu systému organizací. Zajímala mě nejen jeho existence, ale vzhledem k tomu, že zákon umožňuje určité nuance při jeho aplikaci, i jeho forma.

1. Byl ve školských příspěvkových organizacích zavedený vnitřní kontrolní systém finanční kontroly?

Na základě zjištění lze konstatovat, že vnitřní kontrolní systém je zaveden ve všech organizacích, což odpovídá požadavkům zákona o finanční kontrole.

2. Jaká je podoba vnitřního kontrolního systému?

Forma vnitřního kontrolního systému je u všech subjektů stejná. Zahrnuje pouze řídicí kontrolu, interní audit zřízen není. Zřizovatel využil možnosti ustanovení odst. 5 § 29 zákona o finanční kontrole nahradit ho výkonem veřejnosprávních kontrol. Všechny organizace mají konkrétní podmínky provádění řídicích kontrol zakotveny ve vnitřních předpisech. Mapu rizik nemá zpracovanou ani jedna škola. Jestliže přihlédnu k faktu, že mezi hlavní cíle finanční kontroly patří prověřování, zda je zajištěna ochrana veřejných prostředků proti rizikům, vidím absenci mapy rizik jako nedostatek. Školy mají také shodně sloučeny funkce správce rozpočtu a hlavní účetní. Jak je z polostrukturovaných rozhovorů patrné, odůvodnění této skutečnosti opírají dva subjekty o malý počet zaměstnanců, jeden o velikost subjektu. Malý počet zaměstnanců je podle zákona o finanční kontrole přípustným důvodem ke sloučení funkcí správce rozpočtu a hlavní účetní. Měly by být ale posouzeny i další podmínky, které zákon ukládá, a to zejména míra pravděpodobnosti výskytu nepřiměřených rizik pro hospodaření s veřejnými prostředky. Ovšem zde opět narážíme na chybějící mapu rizik. Zřizovatel účinnost řídicí kontroly prověřuje. Nedostatky v předmětném období nebyly shledány. Jako problematické se mi ale jeví to, že komplexně byla realizace řídicí kontroly zkontrolována zatím pouze u jedné organizace. U zbylých dvou prošly kontrolou jen namátkově vybrané doklady vypovídající o průběhu předběžné řídicí kontroly. Významnou součástí řídicí kontroly je ale i průběžná a následná kontrola, proto by se měla prověřovat i její účinnost.

Zbývající tři dílčí otázky se týkaly finanční kontroly realizované ve školách z vnějšku, tzv. veřejnosprávní kontroly.

3. Které kontrolní orgány realizovaly veřejnosprávní kontroly na těchto školách?

Z analýzy údajů o školách vyplynulo, že oprávnění k veřejnosprávním kontrolám podle zákona o finanční kontrole mají zřizovatel, ČŠI, KÚOK a poskytovatelé individuálních dotací. V předmětném období uskutečnil z celkového počtu 27 kontrol celkem 26 kontrol zřizovatel, z čehož ve 4 případech z pozice poskytovatele dotace. V jednom případě byl kontrolním orgánem KÚOK. Pozitivně vidím dohodu o spolupráci mezi ČŠI a Olomouckým krajem o koordinaci při kontrolní činnosti těchto kontrolních orgánů. Oba subjekty se dohodly, že bude-li to v zájmu komplexního a efektivního výkonu kontroly, budou kontroly provádět společně, budou si vyměňovat plány svých kontrolních činností, spolupracovat při řešení podnětů a stížností a vzájemně si poskytovat informace. Tímto postupem naplňují ustanovení § 23 zákona o finanční kontrole a mohou tak předejít nadměrné zátěži kontrolovaných subjektů a opakovanému prověřování totožných agend.

4. Jaké byly kontrolované oblasti při veřejnosprávních kontrolách?

Zřizovatel nemá kontrolní útvar anebo zaměstnance specializovaného na kontrolní činnost. Na kontrolní činnosti se podílejí různé odbory, které si její předmět vybírají nezávisle na sobě na základě příkazcem operace vytypovaných investičních transferů poskytnutých městem a dále se zaměřují na oblasti hospodaření organizace s ohledem na míru rizikovosti vzniku nedostatků a jejich případného dopadu na hospodaření s veřejnými prostředky. V tomto způsobu volení předmětu kontrol spatřuji určitou nekoordinovanost a nekonceptnost. Ve zkoumaném období byla například dle plánů kontrol prověřována ZŠ č. 2 jedenáctkrát a zbylé dvě školy pouze šestkrát. Samozřejmě, že není podmínkou kontrolovat všechny školy stejnou měrou a někdy situace vyžaduje i operativní provedení kontrol mimo plán, ale určitá vyváženost je na místě. Jenom samotná příprava podkladů pro kontrolu zabere jisté množství času a je pro kontrolovanou osobu zatěžující. Naopak kladně hodnotím zajištění pravidelné každoroční veřejnosprávní kontroly za účasti přizvaných osob se znalostí aktuálních předpisů platných pro účetnictví a pro hospodaření s veřejnými prostředky s totožným předmětem na všech školách. Tento postup je ukázkou systematického přístupu. Je nutné si ale uvědomit, že kontrola za účasti přizvaných osob pojímá pouze část agend a je realizována na vzorku operací. Zřizovatel by měl mít nastavený systém finanční kontroly, který dokáže koordinovaně a koncepčně prověřit všechny agendy.

5. Byly při veřejnosprávních kontrolách zjištěny nedostatky?

Z celkového počtu 27 uskutečněných kontrol byly v pěti případech zjištěny nedostatky. Organizacím byly uloženy opatření k jejich nápravě. V jednom případě byl dokonce důsledkem odvod do rozpočtu zřizovatele. Všechna opatření byla splněna a nedostatky odstraněny. Je zřejmé, že se pomocí kontrol daří odhalovat určitá selhání při hospodaření s veřejnými prostředky a napravovat je. Kontrola tím plní svou regulační funkci.

Z analýzy získaných dat jsem dovodila odpověď na hlavní výzkumnou otázku, která zní: **Vyskytují se v systému finanční kontroly základních škol zřizovaných městem Lipník nad Bečvou problémové oblasti?** Odpověď zní, že se vyskytují. Identifikovala jsem čtyři:

1. Základní školy nemají zpracovanou mapu rizik. Má-li být prověřováno, jestli je zajištěna ochrana veřejných prostředků proti rizikům, což patří mezi hlavní cíle finanční kontroly, měla by být tato rizika identifikována a popsána.
2. Část veřejnosprávních kontrol je ze strany zřizovatele vykonávána nekonceptně a neregulovaně. Na kontrolní činnosti se podílejí různé odbory městského úřadu. Tyto

odborníci si vybírají předměty kontrol a kontrolované osoby bez vzájemné dohody. Důsledkem je vysoká četnost kontrol na jedné škole a na druhé straně mnohem méně prověřované školy ostatní.

3. V zaměření kontrol spatřuji absenci určitých důležitých témat. Jak jsem uvedla v předchozím oddílu, zřizovatel využil možnosti ustanovení odst. 5 § 29 zákona o finanční kontrole nahradit interní audit ve svých příspěvkových organizacích výkonem veřejnosprávních kontrol. Úkolem interního auditu je prověřování a hodnocení funkčnosti a kvality vnitřního kontrolního systému orgánu veřejné správy. Pokud se zřizovatel rozhodne, že tento institut v organizaci nebude zaveden, měl by sám přezkoumávat kvalitu řídicí kontroly škol ve všech jejích fázích a věnovat se i zhodnocení průběžné a následné řídicí kontroly. Dále se domnívám, že v agendách prověřovaných zřizovatelem chybí kontrola využívání finančních prostředků státního rozpočtu na přímé náklady na vzdělávání, na pokusná ověřování a na vybrané rozvojové programy. Z analyzovaných dokumentů je totiž zřejmé, že tyto finanční prostředky tvoří podstatnou část zdrojů subjektů. Jedná se o řády milionů korun, a proto by mělo být i v zájmu zřizovatele, aby svou kontrolou předcházel případným zjištěným nedostatkům ze strany České školní inspekce nebo krajského úřadu. Případná pochybení identifikovaná při těchto kontrolách by mohla mít vážnější dopad, potažmo i na rozpočet zřizovatele. Vhodné by bylo také zkontrolovat zadávání veřejných zakázek. Jak vyplývá ze zpráv o výsledcích finančních kontrol ve veřejné správě zveřejňovaných Ministerstvem financí České republiky, zadávání veřejných zakázek patří u příspěvkových organizací mezi rizikové oblasti.
4. Četnost kontrol uskutečňovaných ČŠI je nedostatečná. Pokud by docházelo k chybnému čerpání prostředků ze státního rozpočtu, je současný zhruba šestiletý kontrolní cyklus na nápravu případných nedostatků příliš dlouhý.

Závěr

Hlavním cílem této bakalářské práce bylo analyzovat nastavení systému finanční kontroly základních škol zřizovaných městem Lipník nad Bečvou a případně navrhnout opatření ke zlepšení jeho funkčnosti a efektivnosti. Hlavní cíl byl operacionalizován na hlavní výzkumnou otázku a pět dílčích výzkumných otázek. K výsledkům výzkumu jsem dospěla pomocí sekundární analýzy dat, která vycházela ze studia úředních dokumentů a byla podpořena daty získanými polostrukturovaným rozhovorem.

Z analýzy dat vyplývá, že systém finanční kontroly základních škol zřizovaných městem Lipník nad Bečvou je nastaven v souladu se zákonem o finanční kontrole. Vyskytuje se v něm ale několik problémových oblastí. Základní školy nemají zpracovanou mapu rizik. Část veřejnosprávních kontrol je ze strany zřizovatele vykonávána nekoncepčně a neregulovaně a v zaměření kontrol chybí určitá důležitá témata. Také považuji za nedostatečnou četnost kontrol realizovaných ČŠI.

Po závěrečném vyhodnocení výsledků výzkumu navrhuji ke zlepšení funkčnosti a efektivnosti systému finanční kontroly základních škol zřizovaných městem Lipník nad Bečvou tato opatření:

- Příspěvkové organizace by měly dopracovat mapu rizik. Má-li být prověřováno, jestli je zajištěna ochrana veřejných prostředků proti rizikům, musí být tato rizika identifikována a popsána.
- Zřizovatel by měl upravit postup plánování veřejnosprávních kontrol. K lepší systematičnosti plánování by podle mého názoru napomohlo například konzultování plánu s odborem vykonávajícím funkci zřizovatele vůči základním školám, nebo vyčlenění kvalifikovaného zaměstnance, jehož pracovní náplní by byla výhradně kontrolní činnost. Tento zaměstnanec by výběr předmětů kontrol koordinoval a na všech se podílel. Byla by na něj přenesena i administrativní zátěž spojená s výkonem veřejnosprávních kontrol.
- Doporučovala bych zařadit do plánu kontroly využívání finančních prostředků státního rozpočtu na přímé náklady na vzdělávání, na pokusná ověřování a na vybrané rozvojové programy. Jedná se o významné částky a případné nedostatky by mohly mít vážnější dopad. Tato oblast je sice i v kontrolních kompetencích ČŠI, ale je třeba zohlednit skutečnost, že kontrolní cykly ČŠI jsou zhruba šestileté. Město by mělo také kompletně prověřit u všech škol účinnost řídicí kontroly. Konkrétně její realizaci ve

fázi předběžné, průběžné a následné. Dále by bylo na místě zhodnotit zadávání veřejných zakázek, a to vzhledem k rizikovosti této oblasti.

Domnívám se, že současný zákonný rámec finanční kontroly dává prostor pro nastavení účinných kontrolních mechanismů. Je jen na orgánech veřejné správy, mezi něž obce a jimi zřizované příspěvkové organizace patří, jakou podobu jí dají. Propracovaný systém finanční kontroly realizovaný odborníky je podle mého názoru velmi účinným nástrojem řízení a usměrňování činnosti organizace. Jak uvádí Prokúpková a kol. (1999, s. 9) *„potřeba koordinované kontrolní činnosti, jejího metodického vedení a institucionálního zastřešení je kategorickým požadavkem pro cílevědomé chování jakkoli organizované soustavy“*.

Téma své bakalářské práce jsem si vybrala, protože financování považuji za nedílnou součást školství. Je jednou z významných podmínek, za jakých je vzdělávání zabezpečováno. Dostatečné množství finančních prostředků poskytuje možnosti pro zkvalitnění materiálních a personálních podmínek vzdělávání. Proto by měli vedoucí orgánů veřejné správy dbát na to, aby byly finanční prostředky účelně, efektivně a kontrolovatelně využívány.

Výsledky výzkumu a navržená opatření jsou využitelná jak pro obec v pozici zřizovatele školy, tak pro samotné školy. Město Lipník nad Bečvou může podle zjištěných závěrů a navržených opatření zefektivnit systém plánování a výběru témat veřejnosprávních kontrol. Základním školám zřizovaným městem Lipník nad Bečvou přináší práce návrh na způsob zajištění ochrany veřejných prostředků proti rizikům.

Seznam použitých zkratek

3 E	kritéria hospodárnosti, efektivity a účelnosti
EU	Evropská unie
kontrolní řád	zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů
MFČR	Ministerstvo financí České republiky
KÚOK	Krajský úřad Olomouckého kraje
město	město Lipník nad Bečvou
mmj.	mimo jiné
MŠMT	Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky
např.	na příklad
OON	ostatní osobní náklady
OŠK	Odbor školství a kultury Městského úřadu Lipník nad Bečvou
RM	Rada města Lipník nad Bečvou
školský zákon	zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů
ČŠI	Česká školní inspekce
tj.	to je
tzn.	to znamená
tzv.	tak zvaný
zákon o finanční kontrole	zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů

Seznam použité literatury a zdrojů

1. CRESWELL, John W. *Qualitative inquiry and research design: choosing among five traditions*. Thousand Oaks, Calif.: Sage Publications, 1998. ISBN 978-076-1901-433.
2. CHRÁSKA, Miroslav. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. Praha: Grada, 2007. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-1369-4.
3. *Finanční zpravodaj*. Praha: Ministerstvo financí ČR, 2006, **2006**(5-6). ISSN 0322-9653.
4. HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-736-7040-2.
5. HYNEK, Jeřábek. *Úvod do sociologického výzkumu* [online]. Praha: Carolinum, ©1992 [cit. 2017-06-10]. Dostupné z: <http://sp.ic.cz/files/22/skripta.pdf>.
6. *Justice.cz: Oficiální server českého soudnictví* [online]. [cit. 2017-11-20]. Dostupné z: <http://www.justice.cz/Justice2/Uvod/Uvod.aspx>
7. NAHODIL, František. *Veřejné finance v České republice*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. ISBN 978-80-7380-162-5.
8. NEMEC, Juraj. *Kontrola ve veřejné správě*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010. ISBN 978-80-7357-558-8.
9. OCHRANA, František, Jan PAVEL a Leoš VÍTEK. *Veřejný sektor a veřejné finance: financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit*. Praha: Grada, 2010. Expert. ISBN 978-80-247-3228-2.
10. PROKŮPKOVÁ, Danuše. Finanční kontrola ve veřejné správě: (Plní samospráva ustanovení o veřejné kontrole?). *Deník veřejné správy* [online]. 2003, **2003**(1) [cit. 2017-09-07]. Dostupné z: <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=5423785>.

11. PROKÚPKOVÁ, Danuše, Rudolf KOTRBA a Jaromíra STEIDLOVÁ. *Přezkoumání hospodaření obcí*. Hradec Králové: E.I.A.-Ekonomická a informační agentura, 1999. ISBN 80-85490-77-3.
12. PRŮCHA, Jan, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ. *Pedagogický slovník*. 7., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-262-0403-9.
13. Přehled a informace o výsledcích finančních kontrol ve veřejné správě. *Ministerstvo financí České republiky* [online]. [cit. 2017-11-20]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/kontrola-verejnych-financi/kontroly-ve-verejne-sprave>
14. PÝCHOVÁ, Miroslava. Kontrola u škol – příspěvkových organizací zřízených územním samosprávným celkem. *Zprávy Ministerstva financí České republiky pro finanční orgány obcí a krajů*. Praha: Ministerstvo financí České republiky, 2006, 2006(1), 22.
15. REKTOŘÍK, Jaroslav a Jan ŠELEŠOVSKÝ. *Kontrolní systémy veřejné správy a veřejného sektoru*. Praha: Ekopress, 2003. ISBN 80-86119-72-6.
16. Sněmovní tisk 835/0: VI. zák. o finanční kont. ve veřejné správě - EU. *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky* [online]. [cit. 2017-09-20]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=3&CT=835&CT1=0>
17. Statistická ročenka školství – Výkonové ukazatele 2016/17. *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* [online]. [cit. 2017-10-10]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/statistika-skolstvi/statisticka-rocenka-skolstvi-vykonove-ukazatele-2016-17>
18. Systém finanční kontroly. *Ministerstvo financí České republiky* [online]. [cit. 2017-09-25]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/kontrola-verejnych-financi/system-financni-kontroly>

19. ŠELEŠOVSKÝ, Jan. *Finance, audit, kontrola: průběžné vzdělávání úředníků ÚSC*. V Brně: Masarykova univerzita, 2006. Učební text. ISBN 80-210-3944-2.
20. ŠVANCAR, Radmil. Jak zazdít školský tunel. In: *Učitelské noviny* [online]. Praha: GNOSIS, 2007 [cit. 2017-11-05]. Dostupné z: <http://www.ucitelskenoviny.cz/?archiv&clanek=2339>
21. VONDRÁČKOVÁ, Pavlína. *Kontrola nad finanční činností: Control of financial activities*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2015. Prameny a nové proudy právní vědy. ISBN 978-80-87975-40-4.
22. *Vyhláška č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb. a zákona č. 123/2003 Sb.* [online]. [cit. 2017-06-05]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/legislative/legislativni-dokumenty/2004/vyhlasaka-c-4162004-sb--plne-zneni-6507>
23. Základní informace. *Česká školní inspekce* [online]. [cit. 2017-06-09]. Dostupné z: <http://www.csicr.cz/cz/ZAKLADNI-INFORMACE/O-nas>
24. *Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů* [online]. In: . [cit. 2017-11-05]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/legislative/legislativni-dokumenty/2000/zakon-c-250-2000-sb-3447>
25. *Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole)*. [online]. In: . [cit. 2017-06-03]. Dostupné z: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=51644&nr=320~2F2001&rpp=15#local-content>
26. *Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)*. [online]. In: . [cit. 2017-11-05]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/dokumenty-3/skolsky-zakon>

27. *Zpráva o činnosti Městského úřadu Lipník nad Bečvou za rok 2016* [online]. [cit. 2017-11-05]. Dostupné z: 2016http://www.mesto-lipnik.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=8426&id=4055&n=zprava%2Do%2Dcinnost%2Dmestskeho%2Duradu%2Dlipnik%2Dnad%2Dbecvou

Seznam grafů

Graf č. 1 – Součásti tvořící systém finanční kontroly

Seznam tabulek

Tabulka č. 1 - Vnitřní kontrolní systém základních škol zřízených městem

Tabulka č. 2 – Zaměření veřejnosprávních kontrol vykonaných zřizovatelem na vytypované agendy

Tabulka č. 3 – Přehled nedostatků shledaných při veřejnosprávních kontrolách provedených zřizovatelem

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Záznamový arch polostrukturovaného rozhovoru s ředitelem ZŠ č. 1

Příloha č. 2 – Záznamový arch polostrukturovaného rozhovoru s ředitelem ZŠ č. 2

Příloha č. 3 – Záznamový arch polostrukturovaného rozhovoru s ředitelem ZŠ č. 3

Příloha č. 4 - Sumář protokolů z veřejnosprávních kontrol za od roku 2013 do roku 2016

Příloha č. 1 – Záznamový arch polostrukturovaného rozhovoru s ředitelem ZŠ č. 1

1. Je v organizaci zavedený vnitřní kontrolní systém podle zákona o finanční kontrole?

- ano

2. Má organizace zpracovaný vnitřní předpis upravující systém finanční kontroly?

- ano

3. Má škola zpracovanou mapu rizik?

- ne

4. Je ve škole zřízen institut interního auditu?

- ne

5. Máte sloučeny funkce správce rozpočtu a hlavní účetní?

- ano

6. Pokud jsou sloučeny funkce správce rozpočtu a hlavní účetní, proč tomu tak je?

- není více osob (jedna ekonomka)

7. Byla účinnost řídicí kontroly prověřována? (na vybraných úsecích/ kompletně)

- na vybraných úsecích

8. Byly zjištěny nedostatky?

- ne, nebyly zjištěny

Příloha č. 2 – Záznamový arch polostrukturovaného rozhovoru s ředitelem ZŠ č. 2

1. Je v organizaci zavedený vnitřní kontrolní systém podle zákona o finanční kontrole?

- ano

2. Má organizace zpracovaný vnitřní předpis upravující systém finanční kontroly?

- ano

3. Má škola zpracovanou mapu rizik?

- ne, nemá

4. Je ve škole zřízen institut interního auditu?

- ne

5. Máte sloučeny funkce správce rozpočtu a hlavní účetní?

- ano máme

6. Pokud jsou sloučeny funkce správce rozpočtu a hlavní účetní, proč tomu tak je?

- jsme malá firma, vše zvládnou dvě osoby

7. Byla účinnost řídicí kontroly prověřována? (na vybraných úsecích/ kompletně)

- na vybraných úsecích

8. Byly zjištěny nedostatky?

- nebyly

Příloha č. 3 – Záznamový arch polostrukturovaného rozhovoru s ředitelem ZŠ č. 3

1. Je v organizaci zavedený vnitřní kontrolní systém podle zákona o finanční kontrole?

- ano, je zaveden

2. Má organizace zpracovaný vnitřní předpis upravující systém finanční kontroly?

- ano, máme Směrnici k finanční kontrole

3. Má škola zpracovanou mapu rizik?

- ne

4. Je ve škole zřízen institut interního auditu?

- není

5. Máte sloučeny funkce správce rozpočtu a hlavní účetní?

- ano

6. Pokud jsou sloučeny funkce správce rozpočtu a hlavní účetní, proč tomu tak je?

- máme málo zaměstnanců

7. Byla účinnost řídicí kontroly prověřována? (na vybraných úsecích/ kompletně)

- kompletně

8. Byly zjištěny nedostatky?

- ne

Příloha č. 4 - Sumář veřejnosprávních kontrol realizovaných na základních školách zřízených městem Lipník nad Bečvou od roku 2013 do roku 2016

Rok realizace kontroly	Kontrolovaná škola	Kontrolní orgán	Odbor	Přizvané osoby	Předmět kontroly	Zjištěné nedostatky
2013	Osecká	zřizovatel	Odbor finanční	ne	dodržování zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole - schvalovací procesy předběžné řídicí kontroly	bez nedostatků
2013	Hranická	zřizovatel	Kancelář tajemníka	ne	vedení platové agendy ředitele za období od 01.01.2010 do 31.12.2012.	bez nedostatků
2013	Osecká	zřizovatel	Kancelář tajemníka	ne	vedení platové agendy ředitele za období od 01.01.2010 do 31.12.2012.	bez nedostatků
2013	Loučka	zřizovatel	Kancelář tajemníka	ne	vedení platové agendy ředitele za období od 01.01.2010 do 31.12.2012.	bez nedostatků
2013	Hranická	poskytovatel grantu	Odbor školství a kultury	ne	grant Let světem přírody	bez nedostatků
2013	Osecká	poskytovatel grantu	Odbor školství a kultury	ne	grant Klub Sovička	bez nedostatků
2014	Hranická	zřizovatel	Odbor finanční	ano	9 oblastí za období 01-09/2013	bez nedostatků
2014	Osecká	zřizovatel	Odbor finanční	ano	9 oblastí za období 01-09/2013	bez nedostatků
2014	Loučka	zřizovatel	Odbor finanční	ano	9 oblastí za období 01-09/2013	bez nedostatků
2014	Hranická	zřizovatel	Odbor finanční	ne	dodržování zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, - evidence, účtování a vymáhání pohledávek	bez nedostatků
2015	Hranická	zřizovatel	Odbor finanční	ano	9 oblastí za období 01-12/2014	bez nedostatků
2015	Osecká	zřizovatel	Odbor finanční	ano	9 oblastí za období 01-12/2014	bez nedostatků
2015	Loučka	zřizovatel	Odbor finanční	ano	9 oblastí za období 01-12/2014	bez nedostatků
2015	Osecká	zřizovatel	Odbor školství a kultury	ne	provádění inventarizací	formální nedostatky při provádění inventarizací
2015	Osecká	zřizovatel	Odbor finanční	ne	dodržování zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, - evidence, účtování a vymáhání pohledávek	bez nedostatků
2016	Hranická	zřizovatel	Odbor finanční	ano	9 oblastí za období 01-12/2015	chybná tvorba inv. fondu
2016	Osecká	zřizovatel	Odbor finanční	ano	9 oblastí za období 01-12/2015	neoprávněné sloučení dvou budov do jedné karty majetku, chybné účtování o vypořádání dotace, daňové příznávy vykazuje rizika nesprávného vyplnění, chybná tvorba inv. fondu
2016	Loučka	zřizovatel	Odbor finanční	ano	9 oblastí za období 01-12/2015	bez nedostatků
2016	Osecká	zřizovatel	Odbor školství a kultury	ne	stanovení stupňů řízení v organizaci	chybný stupeň řízení v organiz. řádu, chybí písemná oznámení důvodů při změnách v příplatcích zaměstnanců (porušení § 136 zákoníku práce)
2016	Osecká	zřizovatel	Kancelář tajemníka	ne	kontrola vedení platové agendy ředitele školy	bez nedostatků
2016	Osecká	zřizovatel	Odbor školství a kultury	ne	kontrola školního stravování	fakturování chybných cen věcných nákladů za školní stravování
2016	Loučka	KÚOK	-	ne	kontrola skutečností rozhodných pro poskytnutí a využití prostředků ze státního rozpočtu na výdaje dle § 160 odst 1 písm. c) a odst. 5 a § 163 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb. za rok 2015	porušení § 130 zákona č. 262/2006 Sb. - nepřiznání příplatku za rozdělenou směnu
2016	Hranická	zřizovatel	Odbor školství a kultury	ne	kontrola školního stravování	bez nedostatků

Rok realizace kontroly	Kontrolovaná škola	Kontrolní orgán	Odbor	Přizvané osoby	Předmět kontroly	Zjištěné nedostatky
2016	Loučka	zřizovatel	Odbor finanční	ne	prověření funkčnosti řídicí kontroly v organizaci, dodržování zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, - evidence, účtování a vymáhání pohledávek	bez nedostatků
2016	Osecká	poskytovatel grantu	Odbor školství a kultury	ne	grant Eliška ze mléjna	bez nedostatků
2016	Hranická	poskytovatel grantu	Odbor sociálních věcí a zdravotnictví	ne	grant Prevence rizikového chování žáků 6. třídy	bez nedostatků
2016	Osecká	zřizovatel	Odbor školství a kultury	ne	splnění opatření RM č. 4/2016	bez nedostatků